

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 6 pengő, félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS

Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R-T.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Egyiptom kerül sorra.

Az olaszok hadi tevékenysége lassú ütemben alakult ki, a világháborúban már némi kételkedés kezdett lábrakapni az iránt, hogy Olaszország jelentős szerepet fog-e játszani a nagy mérkőzésben. Az Afrikában elért fényes sikerek, Angol-Szomáli elfoglalása, megváltoztatták a kétkedő véleményt, ma már a legnagyobb figyelemben részesülnek az olasz hadműveletek.

Ezeknek a célja és iránya felől alig lehet kétség: Olaszország nyilván továbbra is Angliának keletafrikai befolyása ellen fog hadakozni. Az angoloknak még sok érde-

kényszeríteni, hogy mellettük fogjon fegyvert az olaszok ellen.

Egyiptomban az angoloknak ma is nagy érdekei fognak kockán. A régi rómaiak is a Nilus-völgy gabonájából táplálkoztak, London kenyere is innen kerül ki első sorban. De Anglia sok gyapotot, tojást, rizst, cukrot is kapott Egyiptomból, amiért iparcikkekkkel fizetett.

Még fontosabbak Egyiptomhoz fűződő kereskedelmi és közlekedési érdekei. Az angol kereskedelem Afrika belsőjével a Nilus folyón át bonyolódik le. S mindenképp

Kairó.

Faruk király.

Piramisok.

keltésük van az olasz birtokok szomszédságában. Az olasz Abesszinától nyugatra és északra a Nilus folyó felső folyásánál fekszik Angol-Egyiptom és Szudán, tovább északra Alsó-Egyiptom a Nilus alsó folyásánál és a Földközi-tenger partján.

Most Alsó-Egyiptom került kényes helyzetbe az olasz-angol versengés következtében.

Ez a terület a világháború előtt Anglia gyarmata volt, a békeszerződések alkalmával azonban sikerült bizonyos mértékben függetlenítenie magát. Az 1922-es megegyezés értelmében Anglia 10 ezer főre rugó hadsereget tarthat Egyiptomban, emellett az egyiptomi hadsereg is angol parancsnokság alatt áll. Egyéb tekintetben Egyiptom maga intézi ügyeit. Az a körülmény azonban, hogy hadügye angol befolyás alatt áll, az ország függetlenségét, más tekintetben is megbénítja. A mostani háborúban szívesen semleges maradna Faruk király, de az angolok arra akarják

Egyiptom területén át vezet a Szezi-csatorna, amelyen át Anglia Indiával és egyéb ázsiai birtokaival közlekedik. Ezt a tengeri utat az olaszok Angol-Szomáli elfoglalásával már bizonytalanná tették, ám a teljes lezárás a Szezi-csatornánál következhetik be.

A jelek arra vallanak, hogy Egyiptomnak valamilyen irányban akarata ellenére is részt kell vennie a háborús viszályban. Ezért őszinte részvétet érdemel, mert a fiatal Faruk király uralkodása alatt szépen haladt előre a művelődés útján. 13 millió lakója van s szép, nagy városai, kikötői. A bibliai korszakban is fontos szerepet játszott, méltán nevezik az emberi művelődés bölcsőjének. Régi történetének nagyszabású emlékei a piramisok, a királysirok. A törzsökös lakosság az arab és török uralom idején a mohamedán vallást vette föl. A mai fővárosnak, Kairónak is a mecsetek a legszebb épületei.

Horthy kormányzó százezer ember örömmujjongása közben vonult be Erdély fővárosába, Kolozsvárra.

Huszonkét évi rabság után a bécsi döntés a trianoni határokról szóló korcs szerződést szétlépte. Szeptember 11-én az egész város boldog mámorában fogadta a bevonuló honvéd csapatokat. Vasárnap pedig százezer emberre menő tömegek felejthetetlen szépségű ünnepek között fogadták Horthy Miklós kormányzó urat és kíséretét. Az egész város zászló és virágdiszben uszott. Leírhatatlan öröm, lelkesedés és hódolat fonta körül vitéz nagybányai Horthy Miklós és jószágos feleségének, a főméltóságú Kormányzó Asszonynak az alakját. A történelmi naphoz méltó keretekben ünnepelt Erdély fővárosa s a vidékről beözönlött magyarság s a menekültek. A kolozsvári bevonulásnak nemcsak Kolozsvár s a visszatért erdélyi magyarság, hanem az egész magyar hazára örült. Nem lehet szavakkal kifejezni azt a határtalan lelkesedést, szeretetet és hódolatot, ami a bevonulás alkalmával felviharzott s boldog mámorba ringatta az egész magyarságot. A Főméltóságú Kormányzó Úrral együtt érkezett meg a magyar kormány, a felsőház és képviselőház számos tagja, a főváros előkelőségei és az erdélyi magyarság színe-java.

Már a kora reggeli órákban megkezdődött a magyarság özönlése. Budapestről több különvonat ontotta az előkelőségeket. A házak falain nemcsak zászlók és virágfüzerek, hanem a Kormányzó Ur arcképe s mellette sok helyen Hitler kancellár és a Duce fényképe volt látható. Az ünnepélyes fogadtatás alkalmából a Szent Mihály templom mellett, a Kossuth Lajos és az Unió utcák mellett diszempléni fogadták a méltóságokat. Nyolc óra után felvonultak a budapesti és kolozsvári előkelőségek. Teleki miniszterelnököt, Bethlen István és Bethlen György grófokat nagy éljenzéssel üdvözölte a közönség, midőn a gyönyörű tribünön megjelentek. Állandóan zúgott „Éljen Horthy! Éljen Teleki! Éljen Csáky! Éljen a magyar hadsereg!”

A Főméltóságú Kormányzó Ur különvonata szombaton este tíz óraker indult el Gödöllőről és Kolozsvárra vasárnap délelőtt negyed 11 óraker érkezett meg. Fél tizenegy után történt a pályaudvarról való bevonulás. Az utvonalon mindenütt kimondhatatlan lelkesedéssel üdvözölték. Midőn a gyönyörű udvari gépkocsi a diszempléni előtt megállt s a legfőbb hadúr és hitvese kiszállt a gépkocsiból, hatalmas örömrivalgás töltötte be Kolozsvár főterét. A Főméltóságok azután helyet foglaltak a diszempléniyén, felzendült a Himnusz, a nemzet imája az ajkukon s mindenki a diszempléniyén állva hallgatta végig az „Isten áldd meg a magyart!”

A miniszterelnök üdvözli a kormányzót.

Után Teleki Pál gróf miniszterelnök lépett a Kormányzó urunk elé s mint Magyarország legelső tisztviselője üdvözölte Magyarország országviszakerző kormányzóját, megköszönte a Főméltóságú Urnak, hogy az országot bizalommal és erővel vezette. Kijelentette, hogy az egész ország keblére öleli a visszatért magyarságot, de magához öleli azokat a népeket is, amelyek a magyarsággal együtt éltek itt. Hangoztatta, hogy a magyar hazára a legigazabb és a legjobb anya. Most még súlyosabbá vált az ezeréves köteleesség, az ezeréves hivatás a Dunamedencében. Ennek a hivatásnak tudatában magyarokhoz illő életet fogunk élni. Majd beszédét így fejezte be:

— Most szóljanak közülünk, erdélyiek közül azok, akik ittmaradtak, akik minden viszontagságon keresztül megőrizték ezt a földet, szóljanak azoknak az érzéseknek a kifejezésével, amelyek bennünk élnek mindenkor, túl minden határon, hogy kifejezzék Főméltóságod és a Főméltóságú Asszony előtt, amit ebben a pillanatban érzünk.

Utána óriási éljenzés közben dr. gróf Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke lépett gyönyörű díszmagyarban a Főméltóságú Ur elé és az alábbi beszédet mondotta:

Bethlen György gróf az erdélyi magyarság nevében beszél.

Főméltóságú Kormányzó Ur!

— Édes magyar nyelvünk gazdag kincstára is — mondotta — igen szegény ahhoz, hogy szavakat találjak benne mindazon érzelmek és gondolatok elmondására, amelyeknek, mint a drága hazánkhoz visszacsatolt területek magyarjainak szószólója, kifejezést kellene adnom.

— Amidőn a trianoni elszakadás után először hódolhatunk Szent István koronája előtt, ebben a szívünket és lelkünket csordultig örömmel eltöltő pillanatban első szavunk a hála szava.

— Alázatos és imádságos érzéssel köszönjük a Mindenható Istennek, hogy erős hitet adott nekünk, amely nem szünt meg benne bizni, hogy adott nekünk el nem muló reményeséget magyar fajtánk örökkévaló igazságában, hogy adott nekünk elég életerőt ahhoz, hogy amidőn testi és lelki üldözteséket és sanyargatásokat elszenvedve itt állunk műveltségünkben és földi javainkban leszegényedetten, boldogan és büszkén mondhatjuk, hogy ősi erdélyi hagyományainkat megőriztük, sőt a szenvedések ocelljüdjében megedzett magyar mivoltunk mélyebb és gazdagabb lett.

— Mély hódolattal és tisztelettel köszönti minden magyar ez ősi város történelmi helyén megjelent Főméltóságú Kormányzó Urat és Főméltóságú Hitvesét. Köszönjük a Kormányzó Urnak, hogy bölcs, biztoskezdés és szerencsével áldott országglásának eredményeképpen megértettük a mai napot.

— Öszinte hálával eltelve sejezzük ki köszönetünket mindazon kormányférfiaknak, kik két évtized céltudatos, szakadattan, töretlen és szívós munkájával előkészítették a talajt. Köszönjük gróf Teleki Pál miniszterelnöknek és gróf Csáky István külügyminiszter uraknak azt, hogy ezt a munkát eredményesen folytatták és elérték hazatérésünket.

— Szóljon öszinte hálánk és köszönetünk a német birodalom Vezérének és az olasz nemzet Ducejának, kik felismerték, magukévé tették és hatalmas szavakkal érvényre juttatták igazságos ügyünket.

— És szóljon öszinte hálánk a Gondviselésnek, hogy békés uton, a drága magyar vér feláldozása nélkül érhetünk meg a mai napot.

— A jelen pillanat nagy történelmi jelentősége őszinte nyíltságra kötelez.

Hangot kell tehát adnunk afelett érzett őszinte fájdalomnak is, hogy az új határvonal elválaszt minket sok sok magyar testvérünktől, kikkel közös sorsban együtt éltük át az eltelt két nehéz évtizedet. Üzenjük nekik, hogy kezüket a jogi határokon keresztül sem eresztjük el, üzenjük nekik, hogy ne esüggedjenek, ne veszítsék el hitüket és tartsanak ki az ősi rögön.

— Nem lenne méltó a mai naphoz, hogyha helyet engednénk a bosszu érzetének. Távoztassuk azt el magunktól. Tudja meg a magyar hazához csatolt területen élő románság, hogy a magyar jog az igazság, béke, törvénytisztelet és becsület uralmát jelenti. Nem akarjuk azt, hogy a mi örömünk az ő bánatuk legyen. Azt szeretnők, hogy a jövőben mindig közösen örülhessünk.

— Testvéri közös munkára és kötelességvállalásra hívjuk fel az itt élő németeket is, kikkel évszázadok óta, jó és balsorsban osztottunk...

— Biztosítjuk más nyelven beszélő honfitársainkat, hogy közülünk senki sem gondol és nem törekszik nemzeti műveltség megcsorbítására.

— Főméltóságú Kormányzó Ur! A mai ünnep percei hamar elrepülnek. A kemény munka feladatainak sokasága vár reánk. A természet mostohaasága miatt szűkebb lesz kényerünk, mint más években. Sok mindent kell újra építenünk. Fegyelmezett rendben jelentkeznünk munkára. Kérjük a Főméltóságú Kormányzó Ur segítségét és várjuk parancsait.

Éljen az örökkévaló Magyar Nemzet!

Éljen Magyarország Kormányzója!

A Magyar Párt elnökének szavait többször is megszakította a tömeg éljenzése.

Ezután dr. gróf Bethlen Györgyné, Vásárhelyi Jánosné, hr. Manssberg Margit és dr. Mikó Lőrincné, pompás csokrokat nyújtottak át a Főméltóságú asszonynak.

Sándor Imre püspöki helynök a katolikus papság, Vásárhelyi János református püspök a református anyaszentegyház, Kiss Elek unit. püspök-helyettes pedig az unitáriusság nevében mondottak üdvözlő beszédeket. Molitoris besztercei evangélikus főesperes a német és Járosi Andor lelkész a magyar luteránusok nevében beszéltek. Ugyancsak üdvözlő beszédet mondottak Hossu Gyula görögkatolikus püspök és Colan Miklós görögkeleti román püspökök. A tűzharcos szövetség képviselőiben Zudor Sándor hadnagy a magyar ifjúság nevében pedig Sály Béla, a földészek nevében Szilágyi András, az iparosság nevében Rácz Mihály és a munkásság nevében Pálffy Tibor üdvözölték a Főméltóságú Kormányzót.

A főméltóságú Kormányzó Ur

válaszol az üdvözlő beszédekre.

Ezután a Főméltóságú Kormányzó Ur mondotta el gyönyörű beszédét, amelyet nemesak a kolozsvári ünnepségen megjelent tizezrek, hanem — rádióon keresztül — az egész magyar haza áhítatos alattvalói hódolattal hallgatott meg.

— Boldogan köszöntöm Kolozsvárról Erdély visszatért országrészeit.

— Huszonkét évi keserves megpróbáltatás után valóra vált, amiben bizni nem szüntem meg soha egy percre sem. És most, amikor végre valóban itt állhatok a szabad Erdély szabad földjén, olyan mélyen meghat ennek a történelmi pillanatnak a nagyszerűsége, hogy érzelmeim kifejezésére alig találok méltó szavakat.

— A jelen öröme összefolyik lelkemben a múlt bánatával és feltámadt benne a kérdés: hogyan is szakadhatott reánk, magyarokra, ez a szenvedés. Tiszta lélekkel felelem rá a történelem ítélőszéke előtt: Nem a mi hibánkból! (Ugy van, ugy van!) Minket sorsunk ide állított Kelet és Nyugat mesgyéjére, hazánk századokon át a romboló világtörténet országútján örökös harcok színtere volt és mialatt Európa más boldog népei békés munkában gyarapodhattak és erősödhettek, a magyar örökös harcokban vérzett, pusztult és fogyott.

— Közben beszivárogtak idegen nemzetiségek, hol mert ellenség elől kellett menekülniök, hol mert itt reméltek boldogulást. (Ugy van, ugy van!) Őseink nemesak befogadták őket, hanem minden szabadságot is megadtak nekik s ezeket a szabadságjogokat törvényileg is biztosították számukra. Elnyomtatásról ebben a hazában nem panaszkodhatott joggal senki — mégis ez szolgáltatott hazug ürügyeket arra, hogy megesonkítsák, feldarabolják és megalázzák ezeréves hazánkat. Nem fegyver fosztott meg területeinktől, hanem az ugynevezett békeszerződés.

— De fátyolt akarunk borítani ezekre a szomorú emlékekre. Ennek a felszabadult földnek a szenvedése véget ért. Talán valami jó is marad utána. Hiszen tudjuk, hogy a tulságos jólét, a semmittevés, a gondtalanság puhít és zülleszt testileg-lelkileg. Az elnyomás, a szenvedés és a küzdelem viszont megeddiz az embert, növeli ellentálló erejét és ébren tartja benne a hazaszeretetet. Hiszem, hogy felszabadult véreink, akik ezeken a boldog napokon ujjongva szórta virágaikat bevonuló katonáink elé (a tömeg lelkesen éljenzi a magyar hadsereget), ilyen megerősödött, megacélosodott testtel és lélekkel térnek meg annak a hazának a keblére, amelynek hű fiai voltak a legsúlyosabb időkben is. Hogy a visszatérés a lángbaborult Európa közepén vér nélkül történhetett meg — ezért most is s itt is hálás szívvel mondok újból köszönetet két hatalmas barátunknak: Németországnak és Olaszországnak.

(A tömeg lelkesen ünnepli a két baráti nemzetet és vezetőit.)

— Egy szomorú korszaka a magyar történelemnek lezárulóban van. Kövessék az ünneplést a munka hétköznapjai. Mindenki vegye ki részét a munkából, a nem magyar anyanyelvűek szintén, mert aki kifogásra nem ad okot, az boldogulhat nálunk is. Velük szemben a megbékélés szelleme és

a jó bánásmód fog érvényesülni, mert ugyanezt a sorsot várjuk a határokon túl maradt testvéreink részére is. Amit ígérünk, megtartjuk, mert a mi fajunk uri felfogása nem engedi, hogy valaha is letérjünk az igazság egyenes útjáról. (Élénk helyeslés.)

— Gondolatban ma itt van minden magyar. Őszinte, mélyen átértett szeretettel gondolunk azokra a testvéreinkre, a kik most nem tértek vissza az ősi honba. (Mindent vissza! Mindent vissza! — zugja a tömeg.) Kérem őket, tartsanak ki és folytassák békés munkájukat. Sorsuk felett örökösünk. Valljuk ugyan, hogy erős megpróbáltatásoknak vannak e napokban kitéve, de hisszük, hogy kálváriájuk haladéktalanul véget ér. Hiszük, mert enélkül a magyar-román viszony jobbrafordulása lehetetlen volna, de hisszük ezt természetesen a Magyarországon élő románság érdekében is.

— Ismerem az erdélyi fajtát, kemény, ellenálló, küzdőképes tulajdonságai. Ezért teljes bizalommal

tekintek az itt felnőtt ifjúságra is. Az új sorsfordulón nagy nemzeti céljaink odaadó szolgálatára hívom fel őket a haza s egész Európa javára. Isten áldása kísérje nemzetünket egy boldog, dicső jövő felé. A hozzám intézett üdvözlésekért pedig hálás köszönetemet fejezem ki.

Az egekig harsogó lelkesedés boldog kitörése után a közönség a Szózatot énekelte el, s megkezdődött a csapatok gyönyörű felvonulása. Kormányzó Urunk a diszemelvény elé állott és ott fogadta a diszmenetben elvonuló acélsisakos és cserfalombos magyar honvédséget. Az ünneplő magyarság ámulattal győződött meg arról, hogy az utolsó évek alatt milyen óriási fejlődést ért el a magyar haderő, amely ma egyike egész Európában a legszervezettebb, legfegyvermeltebb és legerősebb hadseregnek. A csaknem két óráig tartó katonai fevonulás után a Főméltóságú kormányzó párt és kísérete a százezres tömeg üdvözlete közben vonult ki az állomásra és folytatta útját a Székelyföld felé.

Külföld

London pusztulása. London felett hat óráig tartó heves légicsata folyt. Londonra a háború eddigi legnagyobb bombatámadása zúdult. Az eddigi támadások eredményeképpen a németek megsemmisítettek Londonban 10 repülőteret, 4 pályaudvart és nagyon sok gyárat. A bombák óriási kárt okoztak a vízvezetési és csatorna hálózatban. London sok negyedében a vízvezeték nem működik és a szennyvíz a csatorna hálózaton nem folyik el. Londonban egyébként a lakósságon nagy félelem lett urrá. A város kiürítése állandóan folyik és aki csak teheti, vidékre költözik. Churchill kijelentette, hogy London helyzete nagyon szomorú, Anglia azonban tovább folytatja a harcot.

Az olasz lapok a Főméltóságú Kormányzó Úr kolozsvári bevonulásáról. Az olasz ujságok nagy cikkekben méltatják a Kolozsváron lezajlott ünnepeket. Kiemelik, hogy Kolozsvárt mindenütt olasz és német zászlókat is tűztek ki és a szónokok Olaszország és Németország iránt kifejezték Erdély háláját.

Nehéz tél előtt áll Franciaország!

Petaín tábornagy rádiószózatban közölte, hogy Franciaország rendkívül nehéz tél előtt áll. A francia államfő utalt a tüzelőszer és élelmiszer hiányra. Rámutatott, hogy Franciaországnak idén nem lesz módjában, hogy a tengeren tülről szerezze be a hiányzó élelmiszereket.

Visszamenőleg felülvizsgálják Romániában az állami kiadásokat. A román kormány rendeletet adott ki, hogy az állami rendes és rendkívüli kiadásokat tíz évre visszamenőleg vizsgálják felül.

Üzenet Angliának. Hitler vezér és kancellár a télisegély mozgalmat rádióbeszédével vezette be. Kifejtette, hogy Anglia csupán szerencsés földrajzi helyzetének köszönheti, hogy nem jutott még Franciaország sorsára. Az afrikai gyarmatokon azonban a kezdeményezés már mindenütt Olaszországé. Hitler kifejtette, hogy a német birodalom fel van készülve a hosszú harcra. Bármilyen jöjjön is — mondotta beszédében Hitler — Angliát el fogjuk törölni a föld színéről.

Nagy gondot okoz Romániának a menekültek elhelyezése. A román kormánynak a menekültek elhelyezése rendkívül nagy gondot okoz. A beszarábiai és északerdélyi menekültek után megindult Dobrudzá-

ból is a menekültek áradata. Bukarestben országos szervezet alakult, amely a menekülteket arányosan fogja elosztani Románia megmaradt területén.

Felrobbant Amerikában egy löpörgyár. Denwille, északamerikai városban felrobbant a löpörgyár. A hatalmas kiterjedésű gyártelep teljesen elpusztult.

Rövidesen partra szállnak Angliában a németek? Berlińi híradás szerint az angol-német háború újabb fejezetéhez érkezett. Hír szerint a németek döntést akarnak kivívni és Berlinben közelinek tartják a német csapatok partraszállását Angliában.

Antonescu román tábornokot visszahelyezték a tisztikarba. Antonescu román kormányelnököt Mihály király visszahelyezte a hadsereg tényleges állományába és előléptette. Antonescu tábornok a múltban politikai okok miatt elveszítette rangját és büntetéssel sújtották.

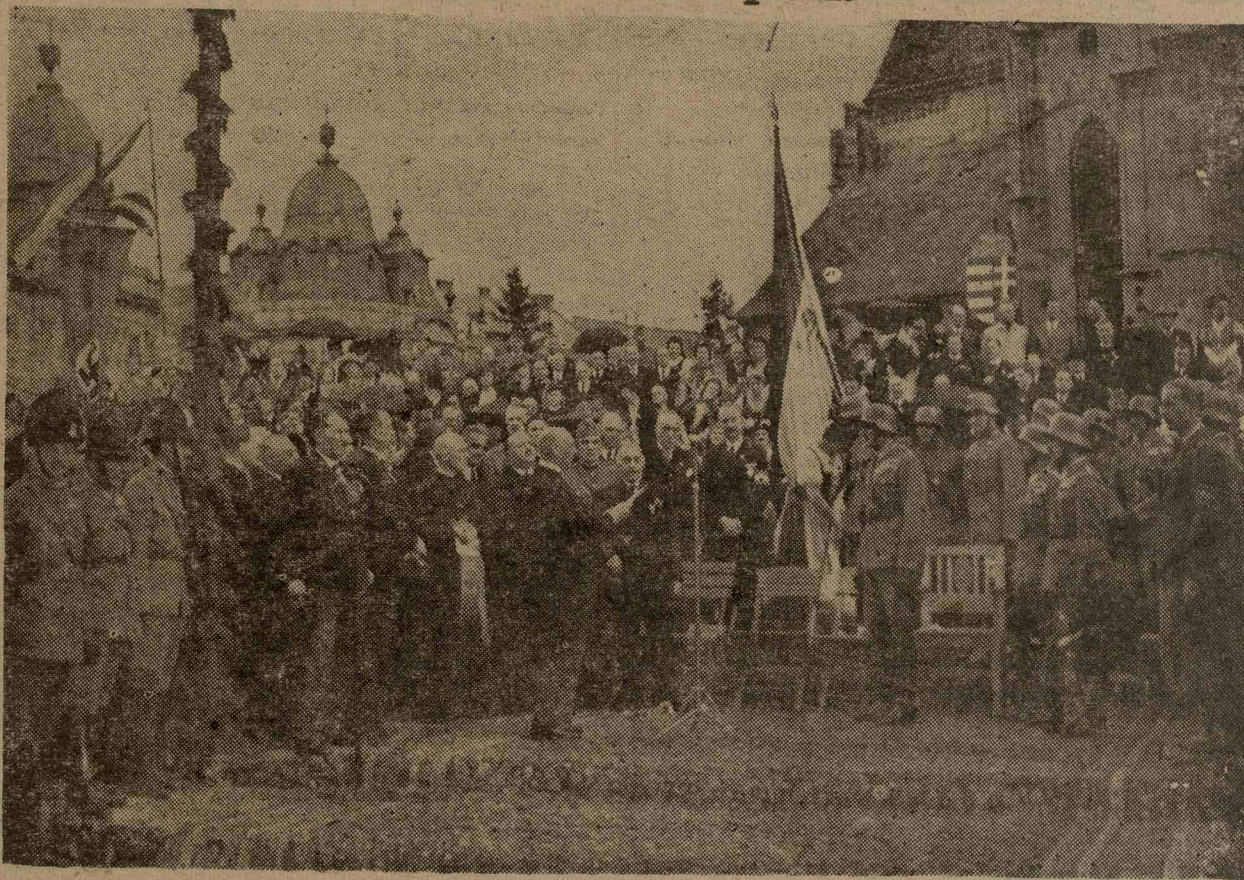
Nevezetes vendégek Berlinben. Az olasz gyarmatügyi miniszter és a spanyol belügyminiszter látogatást tettek Berlinben. A két államférfit Hitler vezér és kancellár is fogadta. A spanyol és olasz államférfiak látogatása minden valószínűség szerint a Földközi-tengeri és afrikai kérdésekkel áll kapcsolatban.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

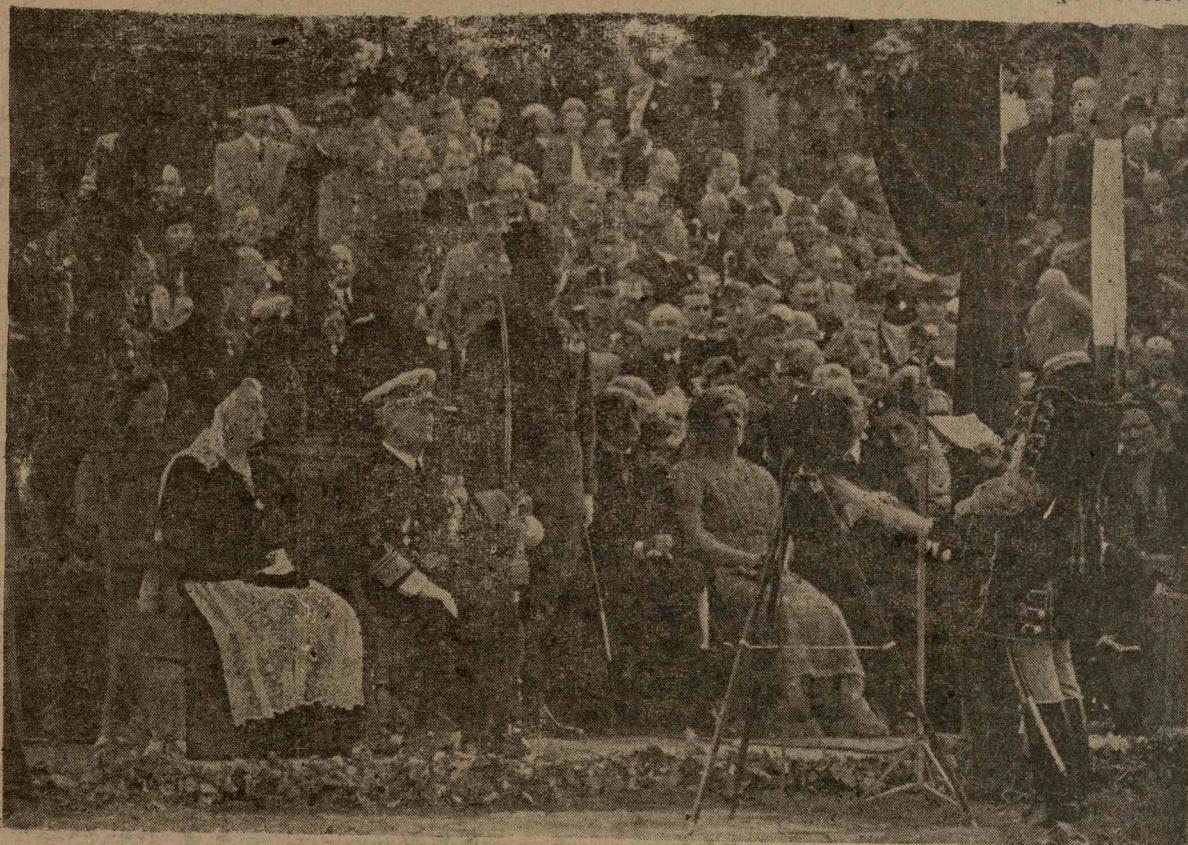
Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség a biztosítását ide átadni!

Történelmi képek.

Vékás Lajos dr., a Magyar Párt kolozsvári tagozatának elnöke üdvözli a Kolozsvárra bevonuló honvédsapátok parancsnokát. Az előtérben (jobbról balra) dr. gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke, dr. Inczédy Joksman Ödön, a Magyar Párt ügyvezető alelnöke, Vékás Lajos dr., Vásárhelyi János református püspök, Kiss Elek unitarius püspökhelyettes, Sándor Imre r. kat. püspöki helynök, Török Bálint, tagozati ügyvezető alelnök, Olajos Domokos, a „Magyar Ujság” főszerkesztője. (Sárdi felvétele.)

Gróf Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke üdvözli a Főméltóságú Urat.

Hála-gyermekeket a magyar hazának!

Csaba, Levente – Sarolta, Piroska.

Isten áldott kegyelmét, amellyel megalázásunknak véget vetett s a jobb jövődjét előttünk megnyitotta, nemcsak szóval kell megköszönnünk, hanem cselekedettel is. Isten törvényének megfelelő elhatározással, Istennek tetsző áldozattal kell a boldogság emez áldott alkalmáért fizetnünk.

Szerető gondunk forduljon a gyermek felé. A visszatért Erdélynek sok-sok magyar gyermekre van szüksége! Mindazt, amit most a történelem kedvező fordulata, államférfiaink bölcsessége s nem utolsó sorban a magunk becsületes kitartása és hűsége újra birtokunkba juttatott, csak úgy tarthatjuk meg időtlen időnkig, ha fiainkkal és leányainkkal elárasztjuk.

Az erdélyi magyarság is az utolsó időkben sok mulasztást követett el a gyermek-rajzás tekintetében. Mentésére szolgálhat, hogy az ellenséges kormányzás súlya alatt aggódni kellett gyermekeinek jövődjéért. Meg aztán annak a magyar anyának, aki akár aggodalomból, akár könnyebb életfelfogásból szabadulni akart a gyermek gondjától, az orvosok és szülésznek hatósági jóváhagyással és hivatalos kárörömmel álltak segítségére. Elnyomatásunknak ezek voltak a legártalmasabb sáfárai: a minden ördögnél gonoszabb angyalcsináló orvosok és szülésznek.

Az ördög uralma immár megszűnt mirajtunk szabadon hódolhatunk Isten törvényének. Isten tör-

vénye pedig azt parancsolja, hogy a gyermeket nem tehernek, hanem áldásnak kell tekinteni!

De nemzeti létünk és megmaradásunk parancs-szava és sok-sok gyermeket kíván. Magyar érdek, hogy mint eget a csillagok serge, úgy népesítse be Erdély földjét az ifjú magyar nemzedék!

A mostani nagy boldogságot tehát tegye emulkezetessé hatalmas gyermekáldás, amelyet a szülők Istennek és hazának hálaáldozatként mutatnak be.

Az emlékezet okáért a hála-gyermekek nevükben is viseljék a nagy idők bélyegét!

A fiúk számára két név között legyen választás:

Csaba, a székely mondának ragyogó hőse, aki bajban a hadak útján segítséget hoz a székely testvéreknek.

Levente, Árpád fia, aki a bolgár hadjáratból visszatérve, először haladt át szervezett sereggel Erdély földjén a honfoglaló magyarokhoz.

Leányok számára:

Sarolta, aki az erdélyi Gyula vezér leánya volt és Szent István király édesanyja lett.

Piroska, Erdély nemzeti hősenek és védőszenjének, Szent Lászlónak leánya.

Csaba... Levente... Sarolta... Piroska... Erdély szép földje vár reátok... jöjjetek minél nagyobb sereggel!

Gyallay Domokos.

Feloszlott a belga menekült kormány. A francia területre menekült belga kormány feloszlott.

A római tanácskozás. Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter római látogatása a világ érdeklődésének középpontjában áll. Megállapítható, hogy a tengelyhatalmak vezető férfiainak találkozása rendkívül nagy jelentőségű a jövő eseményeinek kialakulására. A találkozáson megvitatták Európa újrendezésének kérdését és minden valószínűség szerint meg fogják gyorsítani a még fennálló kérdések megoldását. Anglia összeomlása ugyanis küszöbön áll és ez nagyon sok kérdést tesz időszorúvá.

Külön arab és külön zsidó csapatokat szerveznek Palesztinában. A palesztinai kormány elhatározta, hogy az ország védelmére külön zsidó és külön arab csapatokat szervez. A csapatokat beosztják az angol hadseregbe.

Romániában nem szabad vidékre magyar nyelven telefonálni. A román telefonközpont igazgatósága közölte, hogy a vidéki beszélgetések alkalmával csak román, francia és német nyelven lehet beszélni. A

magyar nyelvet tehát nem szabad használni.

Titulescu a békés rendezés ellen. Az amerikai újságok nagy cikkekben méltatják a bécsi döntés jelentőségét. Megállapítják, hogy a bécsi döntés békés fejlődés alapja lehet, mert igazságosabb, mint a trianoni béke. Egy amerikai újság kifejti, hogy 1928-ban Apponyi Albert gróf, magyar főmegbízott felajánlotta Titulescu román külügyminiszternek, hogy Magyarország és Románia viszonyát békésen rendezzék. Titulescu a nemes ajánlatot durván visszautasította.

Elveszett gyermekek. Franciaország végzetének szomorú áldozata az elveszett gyermekek. A menekülés lázában nagyon sok család tagjai szétszórtak. A náromévesnél fiatalabb elveszett gyermekekről fényképgyűjteményeket készítettek és ezeket közszemlére tették ki. Ilyen módon remélik, hogy az elvesztett gyermekek visszakerülnek szüleikhez.

Erélyeshangu jegyzéket intézett a Szovjet Romániához. A szovjet kormány szeptember 7-én jegyzéket nyújtott át a román kormánynak,

amelyben bizonyos kérdésekre nézve kér felvilágosítást. Minthogy a jegyzékre választ nem kapott, a szovjet szeptember 12-én újra jegyzéket intézett Romániához. A szeptember 12-iki jegyzék rendkívül erélyeshangu volt. Ezzel egyidejűleg közölték Gafencu moszkvai román követel, hogy már nem várnak soká a válaszra. Közben a választ Románia elküldötte és remélik, hogy az a szovjettet teljes mértékben ki fogja elégíteni.

Romániában bezárták a zsidó templomokat és egyházi irodákat. A román kultuszminiszter rendelkezése értelmében Románia területén a zsidó hitközségek templomait és irodáit bezárták és lepecsételték.

Pesti színházi újdonságairól írásban és képen részletesen beszámol a Délibáb színházi hetilap legújabb száma. Színházi riportok, kritikák, kulisszámögötti pletykák, magyar írók kitünő elbeszélései, humor, rejtvények, divát, nagyszerű filmrovat, tökéletes képes heti rádióműsor és rengeteg szebbnél szebb kép teszik páratlanul népszerűvé a legszebb és legolcsóbb képes színházi hetilapot. A Délibáb egy száma csak 14 fillér.

HIREK

Magyarország területe. A bécsi döntés folytán Magyarország területe 43 ezer négyzetkilóméterrel gyarapodott. Magyarország területe jelenleg 160 ezer négyzetkilóméter. Lakóinak száma 13 és félmillió.

A miniszterelnök kitiintetése. A Kormányzó Úr Ófőméltósága megengedte, hogy gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök egy magas japán kitiintetést fogadjon el és viselhesen.

Az Országos Magyar Párt központjának új helyisége. Az Országos Magyar Párt központja irodahelyiségeit a Szentegyház ucca 25. szám alá helyezte át, a „Sodronyipar“ volt székházába. Ugyancsak itt működik a menekültügyi hivatal és a kolozsvári tagozat. A Magyar Párt vezetősége kéri a közönséget, hogy csak nagyon fontos ügyekben forduljon az Országos Központhoz. Minden kisebb kérdés elrendezése a városi és megyei, illetve járási és községi tagozatok hatáskörébe tartozik.

Mit kell tudni a pénzbevéltásról?

A román bankjegyeket szeptember 29-ig kell pengő bankjegyekre beváltani. A román fémpénzek beváltásának határideje még nincs megállapítva. A fémpénzek tehát, mint törvényes fizetési eszközök tovább is forgalomban maradnak és azokat mindenki köteles elfogadni. Falvakon a pénzbevéltást a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége intézi.

A kolozsvári egyetem rövidesen megkezdik működését. Hóman Bálint, közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy a szegedi egyetem Kolozsváron fogja folytatni működését. A miniszter nyilatkozata szerint a kolozsvári Ferenc József Tudomány Egyetem kapui még az ősz folyamán megnyílnak.

Fontos megbeszéléseket folytatott a magyar miniszterelnök a visszatért Erdély magyarságának vezetőivel. Gróf Teleki Pál miniszterelnök kolozsvári látogatása alkalmával magához kérte a visszacsatolt területek magyarságának vezetőit. A meghívottak között volt lapunk főszerkesztője és szerkesztője is. A megbeszélésen időszerű kérdések kerültek megtárgyalásra.

Fontos!

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a nagyméltósága m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur kivánságára az összes alsó- és középfoku állami és felekezeti iskolák

mindennemű tankönyve és nyomtatványa a Minerva Műintézet R. T., Kolozsvár utján kellő időben kerül terjesztésre.

Megfelelő felvilágosítást készséggel ad a **MINERVA MŰINTÉZET R. T. Kolozsvár, Brassai-utca 5.**

Fontos!

Rögtönítelő biráskodás Erdélyben.

A magyar királyi honvéd főparancsnokság Keletmagyarország és Erdély visszacsatolt részeire kiterjesztette a rögtönítelő biráskodás hatályát.

A magyar miniszterelnök nyilatkozott a menekültek helyzetéről.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök Kolozsváron tárgyalást folytatott a magyar vezetőkkel. A miniszterelnök foglalkozott a menekültek kérdésével is. Rámutatott arra, hogy a román-magyar bizottság között előzetes megállapodás történt a menekültek visszabocsátása érdekében. A magyar kormány álláspontja az, hogy a Romániának maradt területen élő magyarok ne jöjjenek ki, akik pedig idemenekültek, azok is térjenek haza még abban az esetben is, ha később optálni fognak. Semmi értelme sincs annak, hogy az emberek mindenüket otthagya, elmeneküljenek. Hangsúlyozta a miniszterelnök a továbbiakban, hogy minden egyes menekült ügyét egyénileg ki fogják vizsgálni, hogy vajjon a menekülésre fenn forgott-e kényszerítő ok s ha ilyen nincs, ezek közszolgálatban elhelyezést nem nyerhetnek.

Budapest főváros megünnepelte az erdélyi részek hazatérését. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága rendkívüli ülést tartott és ezen megünnepelte az erdélyi részek hazatérését. A székesfőváros háláját fejezte ki a Kormányzó Úr Ófőméltóságának, hogy Magyarország újabb lépéssel haladt a szebb jövő felé. A rendkívüli közgyűlésen kimondották, hogy nagy öszszeggel járulnak hozzá Erdély felsegítéséhez és társadalmi intézkedésekkel segítik meg az erdélyi részeket.

Kolozsvári híd Szolnokon. Szolnokon a vasuti vonal fölött hidat építettek. A hidat Erdély egyrészének visszatérése alkalmából kolozsvári hidnak nevezték el.

Szolgálatba készülő leányok és leányok! Többé nem szükséges, de nem is lehetséges Romániába menni keresetre. Magyarország kenyeret fog adni jóra való, dolgos gyermekeinek. Értésüléseink szerint azokat, akik szolgálatba akarnak állni, nem sokára össze fogják irni s jó renddel Magyarország szép városaiba, szives úri családokhoz fogják beszerezni. Tehát mindenki várja bizalommal a hívó szót. Lapunkban mi is hirt adunk a mozgalom fejleményeiről.

Új uccanevek Kolozsváron. A főhatalom változásával egyidejűleg Kolozsváron helyreállították a magyar uccaneveket. Több ucca nevet átneveztek. A Wesselényi Miklós uccát Horthy Miklós Kormányzó Urunk Ófőméltóságáról nevezték el. A Bocskay-tér Hitler nevet kapta, a Monostori utat Mussolini utnak keresztelték el. A Postakert ucca a Bocskay ucca nevet kapta.

Megindultak a magyar államvasuti autóbuszok. A bécsi döntés folytán visszakerült területek közlekedési nehézségeit máris megoldották. A magyar államvasut nagy autóbuszai nagyon olcsón bonyolítják le a forgalmat az egyes utvonalakon.

Mindenütt megkezdik működésüket az önkéntes tűzoltó egyesületek. Az önkéntes tűzoltó egyesületek a román megszállás alatt levő területeken mindenütt arra kényszerültek, hogy beszüntessék működésüket. A visszacsatolt részekben már megkezdették az önkéntes tűzoltó egyesületek ujraszervezését.

Hálaadó tábortestvételek. A magyar honvédek dicsőséges bevonulása után minden városban és nagyobb helységben hálaadó istentestvételek voltak. Hálát adtak Istennek azért, hogy a trianoni békeszerződés által szolgálatba taszított magyarság visszatérhetett az édesanyja kebelére.

Hazahívó szózat. Rugonfalvi Kiss István nagy tudós, hírneves tanára a debreceni tudományegyetemnek. Most jelent meg kitünő műve a nemes székely nemzet képéről, a történelemtől, nyelvről, költészetéről, a székely székek földrajzáról. A nagyemlékű Orbán Balázs **Székelyföld leírása** című többkötetes művét az idő több tekintetben túlhaladta, Rugonfalvi Kiss István hatalmas kutató munkával festette újra a nemes székely nemzet képét. De nemesak tudományos, hanem társadalmi és gazdasági téren is meleg testvéri érzéssel és bölcs tapasztalatokkal kívánja szolgálni székely népe boldogulását. A Székelyföld hazatérése alkalmából felhívást intézett a Magyarországon élő székelyekhez, amelyben a következő tanácsokat adja véreinek:

— Legyen nektek kedvesebb a testvéri szeretet, a szülőföld szeretete; az élet kényelménél; *aki teheti, menjen haza!* Ősi szokás volt eddig is, hogy akik

kénytelenek voltak eltávozni hazulról, mikor megértek a nyugalomra, hazamentek. Ott töltötték el végső napjaikat, ahol életüket kezdték és ott *költötték el nyugdíjukat*. A régi jó világban is jelentett ez valamit, ma kimondhatatlanul sokat fog jelenteni: *gazdasági erőforrást és felmérhetetlen erkölcsi tőkét*. Ha otthon vagyunk, tapasztalatainkkal, ismereteinkkel útmutatói és vezetői is lehetünk népünknek, hogy az új helyzetben megtalálja fizikai létének fenntartására az eszközöket és hitét, lelki egyensúlyát el ne veszítse. Vérzivataros századokon keresztül mindig meg tudták óvni őseink a Székelyföld épségét, még akkor is, amikor teljesen magukra voltak hagyatva. Ha nem sülyedünk tétlen kétségbeesésbe, ha a szeretet nem hül meg bennünk, ha ápoljuk és fenntartjuk őseink szent hagyományát, vissza fogjuk szerezni most is, ami elveszett. *Isten nem garantálta az új határokat!*

Fontos vasutügyi kérdéseket tárgyalt Kolozsváron. A magyar államvasutak elnök vezérigazgatója, Horthy István Kolozsvárra érkezett és fontos megbeszéléseket folytatott Erdély közlekedési kérdéseiben. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a Székelyföld teljesen összekötő vasúti vonal nélkül maradt. Különben egy kolozsvári értekezleten Teleki Pál gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a legrövidebb idő alatt megkezdik annak a vasúti vonalnak az építését, amelyik a Székelyföldet Erdély keleti részével fogja összekötni.

Szabadon lehet utazni a visszacsatolt területen. A katonai főparancsnokság rendelkezései értelmében a Magyarországhoz visszacsatolt területen a honvédség záróvonaláig szabadon lehet utazni. Különösebb engedély az ilyen utazásokhoz nem szükséges. Ha tehát valaki Kolozsvárról a Székelyföldre akar utazni, vagy a Székelyföldről Kolozsvárra, külön engedélyre nincs szüksége. A régi személyazonossági igazolványokat, vagy pedig más hiteles igazolványt mindenki vigyen magával.

Japán zászló Kolozsvárnak. A magyar-japán társaság útján Japán fővárosából, Tokióból, japán zászlót küldöttek a felszabadult Kolozsvárnak. A japán zászló a Főméltóságú Kormányzó Úr fogadásán is szerepelt. A zászló mellett székely egyetemi hallgatók állottak díszőrséget.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Ne fogadjunk el régi magyar fémpénzeket! A magyar fémpénzek közül csak olyanokat szabad elfogadni, amelyek feliratán az évszám 1927. évnél nem régebbi. 1927-ben bocsájtották ugyanis ki az első pengőre átértékelt fémpénzeket.

Kolozsvár meséiből. Régi, jóízű magyar világ elevenedik meg most, hogy Erdély északi része újra az anyaország-hoz csatlakozott, a kínese város palotái, házsorai között. Régi emlékek rajzanak fel abból a korból, amikor még Biasini delizánszai rótták Erdély utjait, amikor még Pongrácz Laji Erdély leghíresebb cigánya komázott a későbbi VII. Edward angol királlyal. Ezeket a derűs, boldog időket idézi fel *Tolnai Világlapja* legújabb számában, amelyben a hazatérő erdélyi városok regényes történeteit mondja el, a magyar honvédek bevonulásáról készült legfrissebb, aktuális fényképei kapcsán. A mai történelmi idők krónikása *Tolnai Világlapja*, amely persze egyúttal érdekesen illusztrált beszámolókat hoz az olaszok afrikai és a németek Anglia elleni hadjáratáról is. Ezeken kívül számos novella, regényes életrajz és népszerű tudományos cikk teljesíti ki *Tolnai Világlapja* új számát is, amelynek 20 fillér az ára.

RÖVID HIREK

Kassa zászlót ajándékozott Kolozsvárnak. Kassa városa díszes zászlót küldött Kolozsvár városának. A zászló szalagján a következő felírás van: „A felszabadult Kassa városa a felszabadult Kolozsvárnak.”

Vadászati tilalom a visszacsatolt területen. A visszacsatolt Erdély területén a katonai közigazgatás vezetősége rendeletet adott ki a vadászati tilalom bevezetéséről. További rendelkezésig csak farkasra és vaddisznóra lehet vadászni.

Kétméteres haresát fogtak Győr mellett. Győr mellett a Dunában kétméteres hosszú haresát fogtak. A haresa 50 kilót nyomott.

Új magyar cigaretta. A pénzügyminiszter a keletmagyarországi és erdélyi területeknek a szentistváni birodalomhoz való csatolása alkalmából Erdély elnevezés alatt új cigarettát bocsájtott ki.

Kolozsvárra készül Herczegh Ferenc. A revíziós liga vezetősége élén Herczegh Ferencel, Kolozsvárra fog látogatni. Díszes zászlót hoznak magukkal és azt ünnepség keretében adják át Kolozsvár város közönségének.

Gépkocsibaleset érte Kánya Kálmán volt külügyminisztert. Kánya Kálmán, volt külügyminisztert gépkocsibaleset érte. A volt miniszter könnyebben megsebesült.

Nagy árvíz Franciaországban. Franciaország sok megyéjében óriási árvíz pusztított. Sok helyen a forgalom szünetel.

Üzenet a kis falumba

Cseng a harang messze, messze,
Székelyföldön van egy falu:
Eperlombos, szagos kertű,
bogártetős, fehérfalú.

Napmosolyú napraforgók,
színes mályvák hívogatnak,
utánam sír érzem, tudom,
halk dala is a harangnak.

Fehér libák lépegetnek,
országúton, keréknyomba,
és a vödör ereszkedik,
szép csendesen le a kútba.

Harangszóra hálát adni
összegyűlnek estimára...
Illatoznak a kis kertek,
harmat hull a violákra.

Iszik a sok szomjas jószág,
dől a friss víz a vályúba,
hús árnyat tart déli verőn,
a sok arany szénaboglya.

Messze, messze a határban,
hová csak a torony látszik,
pipaccsal és szarkalábbal
a kölyök szél keze játszik.

A vén pásztor hajnalonként
belefúj a régi kürtbe
és a birkák kiballagnak,
szép lassan a legelőre.

Elküldök most egy halk sóhajt,
szívöljövőt, betűszárnyon:
ott akarok megpihenni,
kicsi falum, haza várjon.

A faluban az asszonyok
sütnek, főznek, mosnak, varrnak,
a férjiek a határban
kaszálnak és kévét raknak.

Napnyugtakor a szekerek,
jól megrakva hazamennek,
galambducsos kiskapukban,
az öregek beszélgetnek.

Ezüst fénye hull a holdnak
akácokra, jegenyékre,
édes álom, áldás terül
kicsiny házak fedelére.

Az aranyszőrű bárá ny

Dicső Mátyás király egyszer
háborúban a nagy burkus ki-
rályt elverte csúfosan.

Hej, kérte a békét, kérte a
kegyelmet burkusok követe,
szegény burkus hereg.

— No jó, — mondta Mátyás,
— meg lesz a kegyelem, de
még a mai nap hozzátok el
nekem a burkus királynak fél-
tett drágaságát, a kis arany-
szőrű, gyönyörű báránykát.

S Mátyás király lett a tün-
dészszerű bárány, vitte haza vi-
gan, örömmel a karján. Otthon
odaadta kedves juhászának:
viselje nagy gondját az arany
báránynak.

Ott feküdt a juhász egyszer
a gyeptájon, játszott a déli-
báb a nagy Hortobágyon. Hát
csak megjelenik egy szépséges
leány, kipirulva, büszkén, szép

táltos-paripán. Mondanom se
kell tán, burkus királylány
volt. Haja, mint a napfény,
két szép szeme lángolt.

— Ezt a táltos-lovat neked
hoztam, nézd-e. De az arany
bárányt ide add ám érte.

Hunyorit a juhász:

— Szépséges királylány, nem
eladó biz az aranyszőrű bá-
rány. S van nekem számaram,
minek nekem a ló? Ily gyö-
nyörű állat nem juhásznak
való.

Megharagszik a lány s vág-
tat Debrecenbe. Az egyik sza-
bónál száz aranyat tesz le.

— Hallod-e te szabó, egye-
dem-begyedem, egygyönyörű-
szép szűr estére kész legyen!

Elkészült a szép szűr öreg
alkonyatra. A dús, cifra suj-
tás majd megszólal rajta. S
bár darócából készült, királyra
illene. Szinte megül a lány a
juhászhoz vele.

Próbálja a juhász. Örül szíve-
lelke. Akáresak egy báró, épp
úgy feszít benne.

Ahogy felpróbálja, a burkus-
lány se rest, felkapja a bá-
rányt s indul is egyenest.

— Enyém már a bárány, a
szűr meg a tiéd. Ime, rajtad
a szűr, álljad hát a cserét!

S ahogy ezt kimondja, egy-
két szempillantás: a bárányt
s a leányt nem látja a juhász.

Hej, nincs már orvosság a
juhász bújára, veszi a cifra
szűr, viszi fel Budára. Amint
megy, mendegél, tűnődik erő-
sen: a király szemébe most
már hogyan nézzen. Utközben
a földbe leszúrja a botot, rá-
akasztja a szűr. Rajta nap-
fény lobog. Azután két lépést
a juhász visszamegy s a szép
daróc-subát eképp szólítja
meg:

— Megkövetem szépen, fel-
séges királyom, elveszett a
bárány, seholse találom.

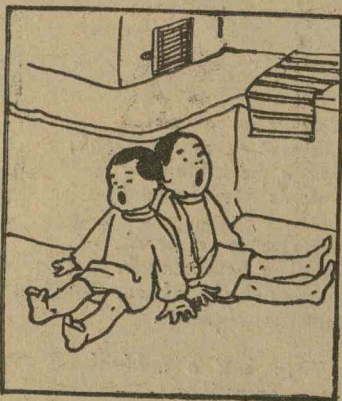
Úgy beszélt a szűrhez, bús
szívét kitarva, mintha Mátyás
király trónja előtt állna.

S megy tovább a juhász,
szőrnyű nagy a bújája. S a szűr-
rel a botot megint csak le-
szúrja. S visszamegy négy lé-
pést s így hangzik a szava:

— Ellopták a bárányt, fel-
ség, az éjszaka.

— Így sem lesz jól! — mond-
ja s ballag tovább búsán,
bandukol az úton égő-szomo-

Kisfiú még Abel; hány éves is? — Három!... Adám se sokkal több. — négy mult most a nyáron. Fogózkodnak folyton anyjuk szoknyájába. — tipegnek utána kamrába konyhába; mint a babos szoknya félmázsás uszálya, úgy csoszognak mindig mögötte, utána!

No, megy is ez addig, míg anya otthon van! Kacagó jókedv zeng a kicsi otthonban. De a nyár anyát is elvitte dologba. — s kis Abel, kis Adám otthon ül zokogva.

— Brühühü! Brühühü! — így megy ez napestig. Nagyanyó melléjük hasztalan telep-szik! Abel se, Adám se hallgat a szavára. — mindkettő gondol csak a saját bajára!

Ha mesél nagyanyó, — ásitnak ők nagyot. Elűnják mesével tölteni a napot!

Nagyanyó unszolja: — Va-

rúan. S vándorbotját megint csak a földbe szúrja és a bajt-hozó szűrt ráakasztja újra. S visszamegy nyole lépést:

— Bocsásson meg, felség, az aranyos bárányt farkasok megették. Széttépték a bárányt mai virradóra, nem kell nekem étel, se ital azóta.

S levágja nagybúsan karimás kalapját. Bántja forró szívét ez a nagy hazugság. Lehajtja bús fejét s magában így morog:

— Nagy bűn a hazugság! Nem, én nem hazudok.

Szedi sátorfáját, mendegél, mendegél. Ne, elér Budára három nap, három éj. Benyit a királyhoz, épp akkor ebédelt, ételhordó hordta elébe az ételt.

— Adjon Isten, felség! — köszönti a juhász s inge alatt szíve úgy ég, mint a parázs.

— Adj Isten, juhászom! — fogadja a király. — hát az aranyozó bárányom mit csinál?

2

Ásitó Abel, Ásitó Adám

lamit tenni kell! Játsszatok valamit!

Adám szól: — Nincs mivel... S Abellel egyszerre ásit egy akkorát. — kis hija bizony, hogy benyelik nagymamát!

— Dalolj hát valamit, Abelle! Adika! Zengjetelek, mint egy kis zenélő ládika!

— Minek az? — szól Abel s ásit egy rettentőt. — olyat, hogy meg lehet látni a kis bendőt!

— Ejnye no! Ugyan már! — perelget nagyanyó. — Nem hinném én azt, hogy ásitni csudájó! De ha már titeket megesz az unalom, — én bizony magamat egyedül mulatom!

Elővesz nagyanyó ócska fakanalat, s fekete kötényét, mely régen leszakadt. Zsebeit, gombjait leszedte előre, — csikokat hasít most nagyanyó belőle!

Ócska fakanalat ronggyal betekeri. — ezzel már a rántást többé nem keveri! Ennek a kánálnak feje van, — lába van! Babához hasonlít ez már, de komolyan!

Lesz belőle bizony fakanál katonai! De kár, hogy elmaradt alóla a lova! De így is takaros! Kabátot, nadrágot ad reá nagyanyó. Papírból kivágott csákó a sapkája. — hajtja a puskája! Elhasznált gyufából még kard is jut rája!

— Egy életem van csak, felséges királyom, de ezt az egyet is kezébe ajánlom, esedezve kérem, bocsásson meg nekem, egy rongy hitvány szűrért biz én eleseréltem.

— Ejnye, juhász, ejnye, hogy tehetted ilyet. No, mutasd azt a szűrt, ugyan milyen lehet?

Kibontja a juhász, hát csudák csudája, gyönyörű arany szűr kacag a királyra. De a juhászlegény is elesodálkozott, hogy a szűre arany subává változott. Az igazmondásért lett ez a jutalma. Megjutalmazta őt az Ur nagy hatalma.

Elámul a király, amikor meglátja. Ez a szűr lesz most már királyi palástja. No, fel is próbálja, nézi a tükörben. Szeme ragyog, nevet, tetszik neki szörnyen.

És a juhászlegény aján-dékba kapott varát, katonákat, grófságot, birtokot.

A juhászból bátor, hatalmas vitéz lett, híre, neve, mint az arany csillag, fénylett.

Abelnek, Adámnak csillog a két szeme! Nagyanyó mosolyog: — No, kinek kellene ez a szép, szerecsen fakanál-hadnagy úr?

Abel is, Adám is kapkod ám utána! Fakanál-hadnagyot csudálva csudálja! Egyik se ásit már. — se Abel, se Adám; táncolnak fakanál-hadnagyok a láttán!

Abelnek adja a fababát nagyanyó s Adámnak azt süg-ja: — Kell-e egy kis hajó?

— Jaj, hogyanne kellese! — Adámka tapsikol. — No, de hát merre van? Nem látok itt sehol!

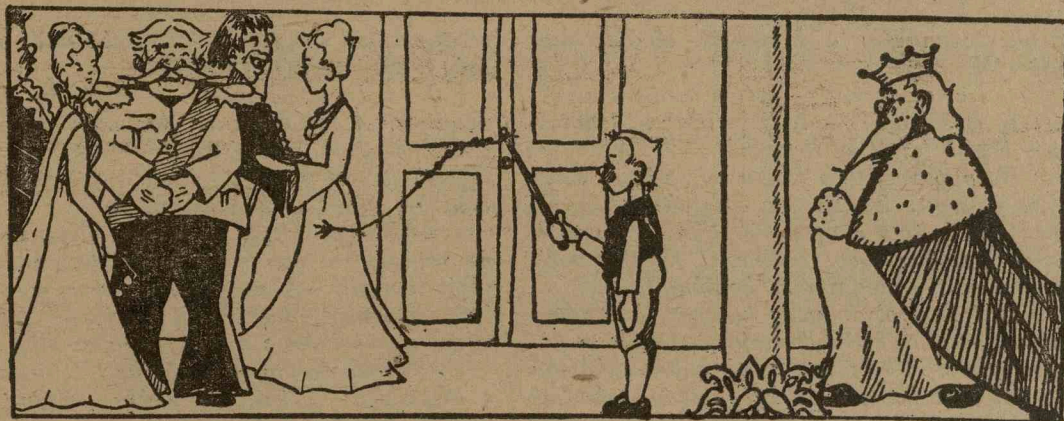
— De majd látsz! — mosolyog nagyanyó s ime most: hajtogatni kezd egy darabka papírost! Így hajtja, — úgy hajtja. — hol erre, hol arra; — ihol a hajónak az orra, a farkal! Gombostűt erősít beléje vitorlát s — készen a kis hajó! Adámka, ihol, ládd!

Nagyanyó most már a teknőbe vizet önt s úszik a kis hajó peckesen idefönt!

Ásitó Adika, jaj dehogy is ásit! Az éber tengerész ki volna, ki más itt?! Ó biz a hajón a daliás kormányos s még a teknőbe is beül az ármányos!

Abel se nézheti ezeket tétlenül. — szerecsen-hadnaggal ő is csak, zsuppsz. beül! Háborog a teknő, akáresak a tenger! Abel se, Adám se ásit már ezerszer! Visongnak, kacagnak, visszhangzik a határ! Mondja is nagyanyó, ahány-szor arra jár: — No, ugye, amíg van rongydarab, fakanál, olló meg papíros, — a világ meg nem áll! Aki unatkozik, — a szemét nyissa ki! Ásitni, — ásitson csupán a kis csacsi!

Kisbojtár, kiskanász, kigulyás

Volt egyszer egy fehér ménes, — minden lova, mint a hó! S hófehér volt valamennyi füregelábú kis csikó!

Volt egyszer egy malackonda — s hogy megjött a friss tavasz: a kondával együtt járt vagy ötven göndör kis malac.

Volt egyszer egy tarka gulya, minden tehén jó kövér — s persze, hogy a velük járó húsz boci se ösztövé!

Ménésre az öregbojtár két pulival örködött, — a kisbojtár karikással járt a kis csikók között.

Kondára a kondás ügyelt, — malacra a kiskanász. Oly virgonc az ötven malac, mintha inkább volna száz!

Gulyára a csordapásztor vigyázott, de nagyon ám! Rajta tartotta a szemét a gazdája vagyonán! Bocikra meg a kigulyás még külön is rálesett, — nem csoda, hogy kinn a mezőn semmi hiba nem esett.

Az mégis volt egy hiba, — kisbojtárnak nagy baja: — elövette szegénykét a nagyozolási nyavalya! Nem dalolta már vidáman: — «Kicsi bojtár én vagyok! Karikással kinn a réten csattogok, meg patlogok! Kis csikókra én vigyázok szigorúan, seje-haj! Nincsen is a táncoslábú kis csikókkal soha baj!...»

Nagyozolást a kisbojtártól megkapta a kiskanász! Eddig ő is igen vidáman dalolgat, meg kacarász. De most az ő nótájából szintén könny könny potyog, — azt dalolja: — «A világon a legbúsabb én vagyok! A felhő is engem sirat, keserveim ha nagyok, — hogy énanékem más társam sincs, — csak a kócos malacok!...»

Kiskanászlól a bánat a kigulyásra átragadt, ilyen nótát hallo' tőle hajnalpír és alkonyat: — Kigulyásnak csupa bánat, csupa könny a kenyeré! Maholnap már úgy megbúttul, akárcsak a tehene! Mit tanuljon a boci-tól szépet, jót, meg okosat? Maholnap a kigulyás is «muú-buú» hangot ad!...

Egyet gondol, lám, a három, — mind nagyobbra vágya már. Keservüket, panaszuikat, visszhangozza a határ. No, de hogyha többre vágyanak, — akad is rá alkalom: Hökköm király udvarmestert kerestet egy szép napon. S kellene még a királynak egy szakács, meg egy lakáj; — ez az élet, amire a kisbojtárék joga fáj! No, kisbojtár, kanász, gulyás gondol hamar egy nagyot s udvaroncna mind a három esze nélkül felcsapott.

Hökköm király a kisbojtárt udvaroncna megteszi. Kisbojtár a térdnadrágot, sárga lajbit felveszi. Áll a király ajtajában akárcsak egy fadarab s meg kell neki tanulni az ordrét minél hamarabb!

Kisbojtárnak nincs más dolga, csak annyi, hogy jelezze, ha a király nagybegyesen bevonul a terembe! Ilyenkor a kisbojtárnak kezében egy cifra bot s márványpadlón kop-pantani kell vele egy jó nagyot!

Egyik este Hökköm király száz termében bábát ad; selyem, bársony ruhájában bevonul a gála-had! Sorfalat áll ezer dáma s ezer ékes finom úr; kisbojtár a király jöttét most jelezné finomul! De, jaj, ni, a cifrabotját nem találja itt, se ott! Fogja hát a karikást és azzal csördít egy nagyot!

Hej! Lett olyan nagy kacagás, falrengető hahota, — a jókedvtől majd megrepedt a királyi palota! A kisbojtár szégyenében subájába öltözött s reggelre a hahotázó palotából megszökött! Visszament a csikók közé, — újra vig dalt furulyált, — soha többé nem cserélte térdnadrágra a subát!

Ezalatt a kigulyásból lett királyi jólakáj. No, neki sincs nehéz dolga, — egyszerű a jó szabály: trombitálni reggelenként lenn a kertben jó nagyot s így kívánni a palota alvóinak jónapot!

Kigulyás hát először is: trombitálást gya-

korol. Jelentkezik a királynál, amikor már fájja jól.

— No, ez derék! — szól a király s mindjárt el is rendeli: — Holnap már te trombitálj, ha elkészült a reggeli!

Másnap reggel a kiscigány, persze, szörnyen izgatott. Izgalmában elfelejti a parancsot, mit kapott s nem trombitál ébresztőül, — de tesz ám nagy bolondot! Mintha bocit ébresztene, — megrázza a kolompot!

Hej! Lett olyan nagy kacagás, farengető hahota, — a jókedvtől majd összedől a királyi palota! A kiscigány szégyenében subájába öltözött s a kacagó palotából azon nyomban megszökött. Visszament a bocik közé, — újra vig dalt furulyált, — soha többé nem cserélte térdnadrágra a subát!

Ezalatt a kiskanászból szakács lett, — ez nem vitás! Úgy véli, a konyhán eddig pópász készült, — semmi más! Piskóták, meg madártejek, tejbekásák, — ilyenek! Kiskanásznak ezek, bizony, még főzni se izlenek!

A királynak nevenapján megmutatja, mit tud ő! Nagy kondérban, piros lében malacpörkölt halma fő! Dobál bele a kiskanász

zöldpaprikát, hegyeset! Erősebb már ennél még a patkányméreg se lehet!

Betálatja a kiskanász, — Hökköm király belenyal. A kiskanász reméli, hogy nagyadagot benyakal! De a király csak beveszi a legelső falatot s szikrát hány a szeme nyomban, — érez szörnyű haragot!

— Mérget adtál? — nyögi, fájja, sziszegi és rebegi, — égő nyelvét hűteni a félkút vizét lenyeli, — még aztán is egyre krákol, prüszköl, fújtat, köhécsel, — földhöz vágja a paprikást s szidja, hogy ez nem étel!

— Nem étel a malacpörkölt?! — kiabál a kiskanász. — No, hát akkor nekem itten szűk a konyha, szűk a ház! Ahol csupán a madártej az étel, meg a kása, — nem leszek én olyan király konyhájának szakácsa!

Kiskanász a kötény helyett subájába öltözött, — Hökköm király konyhájáról egykettőre megszökött! Visszament a malacokhoz, — örömeiben kacagott, a kanászi mesteriségre nem táplált már haragot!

Azóta a furulyaszó vigan zeng a rét felett, — dícséri a hisbojtári, gulyás-, kanász-életet!

A leleményes csizmadia

Sem később, sem korábban, Mátyás király korában élt Budán két mesterember. De milyen mesterember! Ezek értették aztán a mesterségüket! Egyik szabó volt, a másik csizmadia. Lajbi Máté, a szabó olyan kabátokat szerkesztett, hogy megszólalt, ha sokáig néztek rá; a Szurok Péter uram csizmáiban pedig lépni se kellett: maguktól vitték az embert, papucsokat pedig olyanokat fabrikált a budai lányoknak, meg menyecskéknak, hogy mikor léptek benne, nótát vert ki, mint valami sarkantyú. Szóval lélekkel dolgoztak, a jóhírré adtak a legtöbbit, hogy dícsérjék a munkájukat.

Miután mestereink tőszomszédok voltak, mióta a világ, ha estefelé egyik a kaptafát, dikicsét, a másik a vasalót, nagyollót félrelökte, mindig együtt indultak el kis sétára a budai hegyek felé. Útközben elbeszélgettek úgy vacsoratájjig nagy megértéssel. Igen szerették, becsülték egymást. Különböznél is apró-cseprő napi dolgukat hányták-vetették meg. Nem érdekelte őket a nagy világ, a politika; nem bánták őket, akármit csinálnak Bécsben. Felőlük a török császár is járhatott, amerre neki tetszett. Bezzeg a mostani mesterember mind csupa politika tetőtől talpig! Náluk az volt a fő, hogy legyen munka. Igen szerették a mesterségüket.

Egyszer azonban mégis megesett a csoda, hogy ők is összeakasztották a tengelyt. S éppen

a mesterségük miatt: mi ördög súgta nekik, nem tudom, de egyik este, a budai hegyek helyett egy kis budai kocsmába vették útjukat s ott le is telepedtek. Csendes iszogatás közben egyszer csak azon vették magukat észre, hogy egyik is, másik is azt kezdte hánytorgatni, melyikök mestersége előbbre való? Ki hát a külön ember? A szabó-e, vagy a csizmadia?

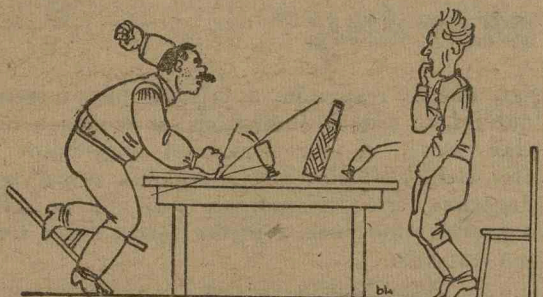
Természetesen, mindenik magát tartotta elsőnek. Igyekezett a másikat hol szépszerivel, hol vastagabb módon lecsepülni. A két ember egyre ingerültebb lett. Hajszál választotta el őket, hogy haragjuk teljes erővel kirobbanjon. A többi vendég nem szólt bele a vitába, legfeljebb jókat mosolyogtak, ha valamelyik jól oldalba legyintette a másikat szóval. Egyszer a szabó azzal jött elő:

— Csak a szabó mesterség az előbbre való, mert aki ruhát én megvarrok, azt a székre, fogásra teszik, akasztják, meg az asztalra is felhelyezik; de a te csizmadát az ágy alá, asztal alá lökik, meg a sarokba; ott is a helye!

Elbődült erre a csizmadia, felugrott a székről, akkorát ütött öklével az asztalra, hogy elhasadt. Megfenyegette a szabót:

— Az apád cérnarágó angyalát! Szeretnék veled négyszemközt találkozni!

Ezzel neki az ajtónak, azt felrántotta, ki-lépett rajta s úgy becsapta maga után, hogy

az egész épület megreszketett belé. Nagyot néztek a vendégek:

— Ennek a fele se tréfa! — mondogatták. — De nem csoda, ha valaki vért akar látni, mikor így lepcsékolják a mesterségét! — Lajbi Máté uramat pedig a hideg kezdte lelni azon minutában. Nem hiába szabó volt, csak cérnaszálon állott a bátorsága.

— Tyüh, ez az ember most engem agyonüt, vagy legalább is elnadrágot, úgy öszszetör, hogy foltnak se leszek jó! Mért akarna különben négyszemközt, hogy tanu ne legyen, akadni össze velem.

Nem is mert haza se menni, míg nem került más ember is, akinek arra vitt az útja, ahol ő lakott. Éjszaka aztán az ágyban hanykolódva, arra határozta magát, hogy elmegy a királyhoz. Ő tőle kér oltalmat. Nem lehet, hogy ezentúl örök rettegésben éljen. Az utcára se merjen kilépni. Mert veszedelmes ember ám a csizmadia, ha megharagszik. Fegyvere van neki: dikics. Hogy szálljon a szegény szabó szembe az ilyen hatalmas fegyverrel, mikor csak tűje van. Nem jutott eszébe, hogy van neki vasolója is, amivel már messziről fejbe kólinthatja a csizmadiát. Ha tőlem kérte volna, én megmondtam volna neki.

A többiekben aztán, amint látni fogjuk, szerencséje volt Lajbi Máté uramnak. Ama bizonyos nap reggelén Mátyás király éppen jót álmodott, jó kedvvel kélt. Ki is adta a parancsot a katonáknak, hogy ha valaki hozzá akar jönni, bárki legyen is, csak eresszék be; a mai napot könnyebb csiribiri dolgokkal fogja eltölteni.

Ez az oka annak, hogy Máté uram kikenvefenve már a király előtt is állt. Előadja a dolgot, hogy esett, mint esett, mivel fenyegette meg szomszédja, s kérte a király oltalmát. Mert másért nem akarhat vele négyszemközt találkozni, mint, hogy kivégezze, vagy legalább is felképelje, mint a csizmaszárat.

— No, — mondja a király — majd bele-nézünk a dologba!

Már előre látta, hogy valami bolondság lesz az egészből, azért előszóltott egy katonát, s megparancsolta, hogy hozza elébe tüstént Szurkos mester urat. Alig telt bele néhány perc,

már ott állt a katona a majsztrammal a király előtt. Szurkos uram cseppet se volt megijedve, sőt kedélyesen vette a dolgot, kifundálta már, mivel vágja ki magát.

Ráförmed a király tettetett haraggal:

— Na, mondd el csak, mit mondtál tegnap a kocsmában ennek a becsületes szabómesternek, mivel fenyegetted meg? Majd adok én neked fenyegetőzést, lecsukatlak.

— Biz én azt mondtam, hogy szeretnék vele négyszemközt találkozni. De ezzel én nem tettem semmi rosszat, sőt jót kívántam nekil! — Köszönöm az ilyen jókívánságot. A haragosok négyszemközt nem valami kívánatos dolgot szoktak egymás közt kiosztani!

— Már pedig itt csak jókívánságról volt szó. Nézzen csak, Felséges Uram, a szabó barátom arcára, mit lát ottan?

Odanéz a király figyelmesen, hát látja, hogy a szabónak csak félszeme van. Eddig is nézett már a szabóra, de ez fel se tűnt neki. Ha látta is, nem igen vette különösebb figyelembe.

— Annnyit látok, fiam, hogy a szabónak félszeme van!

— Na látja, Felséged, mikor én azt mondtam a szabónak, hogy négyszemközt szeretnék vele beszélni, ezzel azt óhajtottam, hogy adja vissza Isten neki a másik szeme világát is, mert csak így beszélhetünk négyszemközt. Ezért pedig csak nem járhat büntetés?

Elnevette magát a király, tetszett neki a felelet.

— No, jól kivágtad magad, adta csirizpusztítója! Nem lesz semmi bántódásod!

Ezzel benyúlt a zsebébe, odaadott neki egy aranyat.

— Most pedig menjetek, igrátok meg az áldomást, hogy ilyen jól végződött az ügyetek.

Ment a két jó cimborá nagy vígan a budai kis kocsmá felé, a hol a nagy összeveszés történt. Ott a legjobb borból rendeltek maguknak, mert a király pénzén csak nem ihatnak holmi lötytyömfittyet. Még előttük se volt a bor, jókedvükben már is elkezdtek dalolni.

Szép, régi magyar nótákat daloltak s a szép nótákkal szívet, lelket is cseréltek, most már egész életükre jó barátokká lettek.

A bűvös erszény

Túl a tyúkketreccen, túl a Kakashegyen, hol a búzaszáron tövig búza terem, volt egyszer, hol nem volt, volt egy szegény ember, gondja sűrű erdő, bánata meg tenger. Szegény volt az ember, akárcsak az ujjam, úgy élt szegény feje, nagy fekete búban.

Hát egyszer mi történt, micsoda esemény, mi meg nem történik a világ kerekén; kimegy ám a szegény ember az erdőbe, hogy kivág néhány fát, pénz lesz majd belőle. Pénz lesz majd belőle, a pénzből új suba, mert a suba, ha vén, igen sete-suta.

Éppen gondolkodik, melyik fát vágja ki, hát hallja az ember, hogy jajgat valaki. Körül néz az ember, mogyoró meg répa, ennek a dolognak a fele se tréfa, picike emberke jajgat egy bokorban, nagy szarvasbogárral huzakodik ottan. Bele akadt bizony, picike szakáll a szarvasbogárnak ágbogas szarvába. A szegény bogár is egyre szabadulna, a pici ember meg a szakállát húzza, egyszóval volt ottan olyan kavarodás, hogy a nagy ricsajtól csengett, bongott a ház, akarom mondani, esattogott az erdő, megállt csodálkozni oda-fenn a felhő.

Mit tegyen egyebet, leguggol az ember s kibogozza őket nagy-nagy türelemmel. Hej, lett erre öröm, köszönet és hála, a törpe a szegény jó ember markába egy bőrszényt nyomott és csak ennyit mondott:

— Nesze, te jó ember és légy vele boldog. Egy pengő van benne, se több, se kevesebb, de ez az egy pengő szerenését hoz neked. Válthatod, költheted, nem fogy el sohasem, amikor kivesszed, benne másik terem. Amíg jóság lobog szívedben, lelkedben, a pénz erszényedből addig el nem rebben. De csak addig, mondom, míg jóság énekel szívedben, lelkedben, míg gonosz nem leszel.

S ahogy ezt elmondta a picike ember, eltűnt egykettőre, mint akit föld nyelt el.

A szegény ember meg elment a vásárba, hogy a bűvös, híres erszényt kipróbálja. S bizony az erszényből a pénz nem fogyott el, pedig a félvásárt megvette az ember.

S gazdag lett az ember, mérhetetlen gazdag, volt már az udvarán kazal, baglya, asztag. Volt szép cifra szűre, nagy kevély kőháza, tele volt a csúre, tele a kamrája. De ahogy vagyona nőtt-nőtt évről-évre, aszerint nőtt egyre szörnyű kevélysége. Még a köszönést is csak félvállról vette, a fejét éppen csak, hogy megbiccentette.

No, a gazdag ember egy szép nap befogat az arany hintóba hat gyönyörű lovat. Vitte, röpítette a gyönyörű hintó, az erdőn vágatott keresztül a hat ló. Hát valaki jaj-

gat, óbégat rettentőn, a jajgatás búsan esendül fel az erdőn. S meglátja az ember a picike törpét, a szarvasbogárral huzakodott ő épp. Beleakadt pici, lobogó szakáll a szarvasbogárnak ágbogas szarvába. No, oda is kiált a gazdag embernek a picike törpe, szava búsan reszket:

— Nagy bajban vagyok én, rettentő nagy bajban, hallod-e, jó ember, ha tudsz, segíts rajtam.

Felveti az ember fejét nagy kevélyen:

— Hallod-e, kis ember, hagyj engem békében. Nem látod, ki vagyok? Milyen módos, gazdag? Hogy mersz hozzám szólni? Segítsen más rajtam.

Ámde a kis törpe csak óbégat, zokog. De a gazdag ember gögösen elrohog.

No, fut a hat szép ló, cseng az arany csengő, cseng tőle, bong tőle a gyönyörű erdő. Elérnek mihamar egy gazdag városba, belépt ott az ember egy nagy órásholiba. Kiválaszt egy órát, aranyost, gyönyörűt, tán a világon se volt annál gyönyörűbb. Fizetné is mindjárt, ám az erszényében, még ha megszakad, se talál egy fillért sem.

Kifordult a boltból s hej, eltűnt a hintó, talán elragadta az a hat tüzes ló. Mit csináljon most már, megy haza az ember, de nem arany hintón, csak úgy gyalogszerrel. Hát mikor hazaért, a hideg kirázta. Édes egy Istenkém, hova lett a háza? Hova lett az asztag? Hova lett a szép csúr? Hova lett a cifra, tulipános szép szűr?

Talán mindent, mindent az éhes föld nyelt el? Szegény lett, koldús lett újra csak az ember.

S eszébe jutott ám a picike törpe. Nem sokáig töpreng, megy ki az erdőbe. Nagy kegyetlenségét hátha megbocsátja az a pici ember? No, be is kószálta minden zege-zugát a kerek erdőnek. De a pici embert nem találta többet.

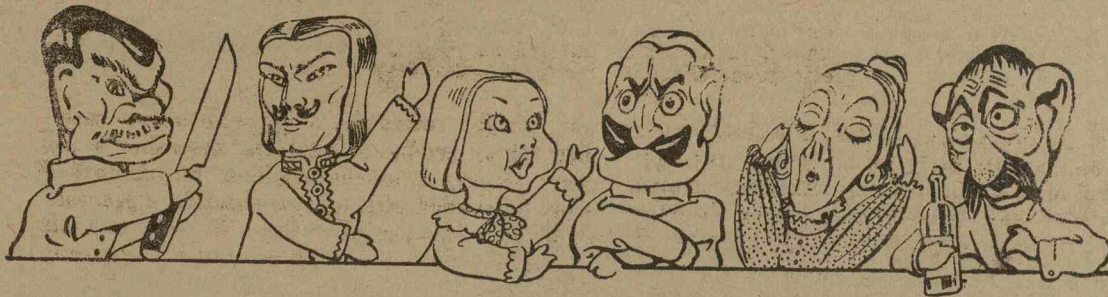
Lekvárfőzés

Száll a kék füst feléle,
fő a szilva-cibere.

Fő a finom cibere,
tele van az üst vele.

Jó étel a cibere,
Pali arca fekete.

Mitől olyan fekete?
A cibere kente be.

TÜZ VAN!

(BÁBJÁTÉK)

Személyek: Ernő és Tóni legénykék, Ilus nagylány, Gazduram, Ilus apja.

Kellékek: Két kis fecskendő (esetleg bodzafa-vízpuska), tűldíszes tűzoltó-sisakok, bárd (kis fokos), szájharmonikázás, tűzvész: egy lehetőleg erős, színfalmelletti lámpával, melynek fénye előtt tenyerünket gyorsan mozgatjuk, továbbá a színpadra befűjt cigarettafüsttel (esővön fújhatjuk), kutyavonítás, esetleg kakaskukorékolás, kotkodácsolás.

(Ernő jobbról, Tóni balról bevonul roppantul díszes tűzoltó sisakban, bárdal s esetleg egyéb díszekkel.)

Ernő: Tiszte-legj! Na, nem hallod, hiszen ma délelőtt engem választott meg a helybeli Önkéntes Tűzoltó Egylet tiszteletbeli főparancsnokának!

Tóni: Te tisztelegj előbb! Tiszteeee-legj!!! Hiszen engem nyomban azután, ahogy téged megválasztottak s aztán nyomban kihajítottak, engem, mondom, nyomban utánad megválasztottak tiszteleten kívüli fővédnök-elnöknek!

Ernő: De engem még azonkívül szertárgondnok-főigazgatónak is megválasztottak!

Tóni: Az semmi ahhoz képest, hogy engem meg fecskendő főgondnoknak is megválasztottak. (Nagyon feszítve fitymálják egymást.)

Ernő: En már akkora rangban vagyok, mint egy gróf, már tudok racsolni is, kéklek alássan dhhága bahhátom!

Tóni: En meg legalábbis főgrófi rangban vagyok, úgylis minden viccet csak öt perccel későbbben értek meg, mint a többiek.

Ernő: De hát akkor ki van közöttünk közönséges tűzoltó-közlegény?

Tóni: Az még nincs egy szál se, azt senki se akarta elvállalni, kéklek alássan. Mert fő a rang, kéklek alássan! A fő, hogy Ilus elszédüljön, ha engem ekkora díszben és méltóságban meglát!

Ernő: A fő az egészben, hogy Ilus elájuljon a gyönyörűségtől, ha engem meglát!

Ilus (dudorászva jön, észre se veszi a legényeket).

Tóni: Idenézz Ilus! Kéklek alássan!

Ernő: Ne oda, hanem ide rám nézz Ilus, dhága bahátom! (Páváznak Ilus előtt.)

Ilus: Olyanok vagytok: az egyik, mint egy kakadu, a másik meg mint egy pulykakakas! Glugluglu! (El akar menni.)

Tóni: Addig el nem megy (visszatartja), amíg jól meg nem nézel, hogy milyen szép vagyok!

Ernő: Előbb engem bámulj! (Magához húzza Tónitól.) Ugye, milyen férfiasan szép, daliás vagyok?!

Ilus (lerázza a húzkodásukat): Jaj, be furi-furesák vagytok! De már hagyjatok menni, mert nekem komoly dolgom van a konyhán, tűzetrakni, sütni-főzni!

Ernő: Nem rakhatsz tüzet, mert azt én rögtön eloltom, fogadalmat tettem rá, hogy minden tüzet eloltok!

Tóni: En meg főfogadalmat tettem rá, két literrel is megpecsételtem! Idenézz! Látod ott a sarokban azt a pislogó cigarettavéget?!

No hát, nekem magasztos hivatásom azt is rögtön eloltani! Idenézz! (Tűzifecskendőt vesz elő és lefecskendezi a cigarettavéget.)

Ernő: En pedig a tűzoltó-bárdommal rárohanok és agyonverem még a szikráját is, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzam! (Bárdjával csapkodja, Tóni is.) Hát ilyen délceg tűzoltó vagyok én!

Tóni: Nini, ott a falon egy pásztortűz van a képen! Azt is lefecskendezem! (Lefecskendezik, bárdokkal lecsapkodják.)

Ernő: Nini, Pista bácsi ott a második padban cigarettázik! Oltuk ki! (Fecskendeznek feléje.)

Tóni: Nini, Iluskának tűzben van az arca, olyan piros, csakúgy lángol, ki kell oltani! (Fecskendeznek feléje.) (Tovább folytatathatni, kellő mértékkel.)

Ernő: Remélem, daliás férfiszépségnek találasz!

Tóni: Na mit szólnsz, az én elragadó fődaliáságomhoz?!

Ilus: Hát őszintén megvallva, akkor én már csak mégis inkább, az apám ellenére is inkább Sándorért lángolok!

Ernő: Micsodaa? Te lángolni mersz? Tűzifecskendőt a lángjaira! (Fecskendezi.)

Tóni: Főcsővezetést a lángjaira! (Fecskendezik, Ilus sikoltozva kiszalad.)

Ernő: És ha Sándor is lángolni mer érette, őt is lefecskendezzük!

Tóni: Az nem lenne tanácsos, mert Sándor vissza találja ránk fordítani a főcsövet... Talán inkább úgy kellene tekintélyt kelteni Ilusban, hogy egy kis tüzet rendezünk itt a közelében... Te, én meggyújtok itt a tyúkketrecük mögött egy ujságpéldányt, az nagyon fog lobogni, megijednek, akkor jövök én, eloltom a tüzet és kimentem Ilust a tűzvészből! (Elmegy jobbra.)

Ernő: En mentem meg a főfecskendővel! (El jobbra.) (Jobbról tűzlobogás, füst, Ernő és Tóni örvendezve bejön.)

Ernő és Tóni: Ég már! Lobog már! Tűz van!! Tűz van!! (Tűzfény, esetleg piros üveget tarthatni a lámpafény elé, füst, kutyavonítás, kakaskukorékolás, tyúk-kotkodásold.) Jaj, jaj, jaj, talán túlságosan is nagy tűz! Baj van, bujjunk el! (Jobbra és balra a sarokban elbújnak és reszketnek.)

Gazduram (hangja jobbról): Hű, azt a kutyakeserves herköpáterét, ki csinálta ezt a tüzet?! Hűűű, elégett a tyúkól! (Bejön.) Erre láttam őket!

(A közönséghez.) Nem látták-e kérem azt a két kelekótyát, Tónit meg Ernőt, mert ők jártak imént a tyúkol mögött, ők gyújthatták fel... Itt vagytok semmirevaló! Megégettétek a tyúkólamat! De megfizettek a kárt! Meg a csendőröknek is följelentelek! (Előhúzza őket.)

Tóni és Ernő: Jaj, csak a csendőröknek ne! Ne! Kegyelem! Megfizetjük!

Gazduram: Hát megfizetitek, de ha a csendőröket elengedem nektek, akkor legalább megtanítalak én magam egy kis rendszabályra! Tanuljátok meg (megveri, nyakoncsapkodja őket), hogy a tüzoltó nem csinál tüzet! (Nyaklevesek, jajgatások.)

Hus (jön jobbról): Édesapám, a kiskakas meg a kilenc megégett tyúk nem is égett meg olyan nagyon, lehetne még belőlük paprikást csinálni vagy kirántani.

Gazduram (fejét vakarja): Ejnye, ejnye, kilenc tyúk, meg egy kakas, egész lakodalom az, vagy legalábbis eljegyzési vacsora... Hát, Isten neki, szólj annak a Sándornak, hogy

kárba ne menjen a tyúk meg kakas, tartsuk meg hát ma az eljegyzéseketek...

Tóni: Jaj, jaj, jaj! Hát a Sándor malmára hajtottuk a vizet!

Ernő: Jaj, jaj, jaj! Sándornak gyújtottuk a tüzet.

Hus: No, ne búsuljatok, ti októndiak! Az eljegyzési lakomára ezennel meghívlak benneteket. (A közönség felé:) És titeket is, meghívlak benneteket, ha megígéritek, hogy sohasem játszotok a tüzzel.

A kis mosónő

Ni, hogy mosolyog fenn
a forró arany nap.
Kis mosóteknőben
csillogó szappanhab.

Ni, hogy csodálkoznak
a libegő felhők.
Mit szappanoz Agi?
Bizony, babakendőt.

Ni, hogy zúg, ni hogy búg
a hajlongó lomb, ág.
Ugyan mit mos Agi?
Bizony, babaszoknyát.

Öblíti, kékíti
a babaruhákat.
Hadd tegyenek szépek
a babák vasárnap.

JÁTSSZUNK, GYEREKEK!

Lánc fogócska

Akárhány játékos játszhatja ezt a vidám, szabad téren folyó játékot. Egy játékost ki-nevezünk fogónak. Az a feladata, hogy megfogjon egy másik játékost. Persze, mind szaladnak előle! Ha sikerült valamelyik társát megfognia, azt kézen fogja és így most már ketten veszik a többit üldözőbe. Ha sikerült egy harmadikat megfogniuk, azt közbül veszik s így, egymásnak kezét adva, folyik tovább az üldözés.

Minden megfogott játékos beáll a sorba a fogó és az első fogoly közé, kézfogással láncot alkotva, de csak a lánc első és utolsó tagja — a fogó és az első fogoly — foghatnak meg újabb játékosokat. Ha a lánc elszakad, a fogás nem érvényes.

A játék addig tart, amíg sikerül minden játékost megfogni, vagy a láncon kívül maradt játékosoknak sikerül a láncot elszakítani.

Forró kása

Szükséges felszerelés: egy labdaütő és egy könnyű labda.

Egyik játékos a labdát és az ütőt a játszóhely közepére viszi. Körülötte szétoszlanak a többiek.

Az ütővel ellátott játékos indítja meg a játékot, valamilyen irányban elütve a labdát.

Aki el tudja fogni a labdát, azonnal visszadobja az ütős játékosra. Ez ütőjével védekezik az ellen, hogy a labda oltalálja. Ha bárhol érinti őt

a labda, az, aki dobta, lesz az ütő tulajdonosa. Ha ütőjével úgy üti a labdát, hogy azt egy másik játékos kifogja, akkor az ütőhöz is ez az ügyes játékos nyer jogot.

Az ütős játékos úgy kell védekeznie, hogy a lehető legnagyobb távolságot helyezze saját maga és a dobó közé: vagy elfut a labda elől, vagy elüti azt magától. Ha megütötte a labda, azonnal el kell ejtenie az ütőt, az a dobóé lesz.

Mindenki futkoshat, kivéve az, akinél a labda van.

A labdát ugyanazon helyről kell eldobni, ahonnan valaki felszedte.

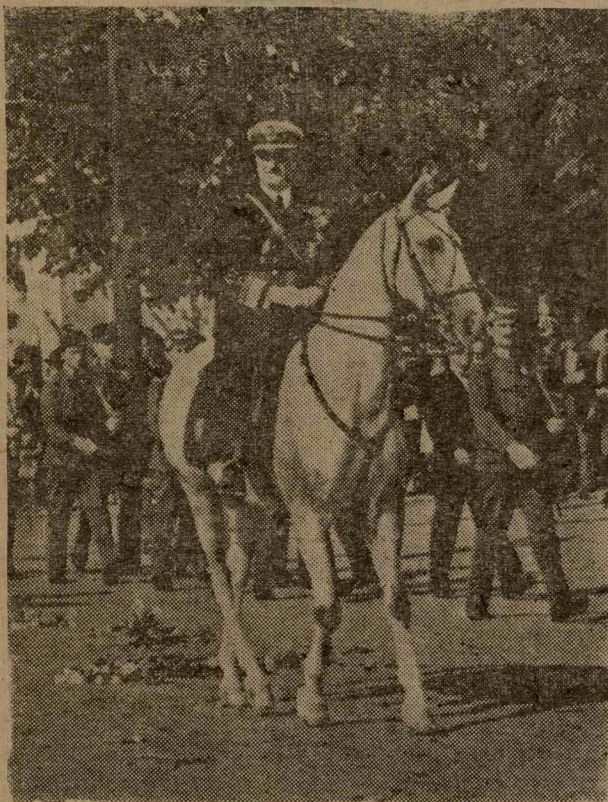
Találós kérdések

Melyik lónak vannak kétlábú fiai? (A kottlónak.)

A farkas mikor farkas? (Akkor, mikor maga van, mert ha többen vannak, már farkasok.)

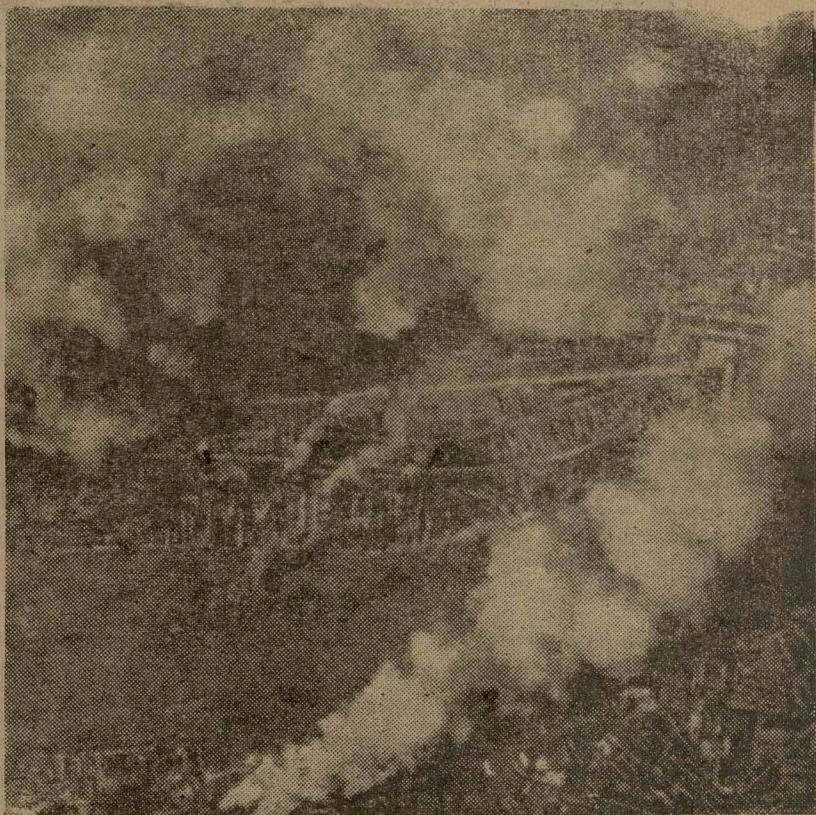
A szarka mért tarka? (Mert a tolla nem egyforma.)

Mátyás király mivel szerette jobban a vaját: kenyérrrel, vagy sült burgonyával? (A burgonyát még nem ismerték.)

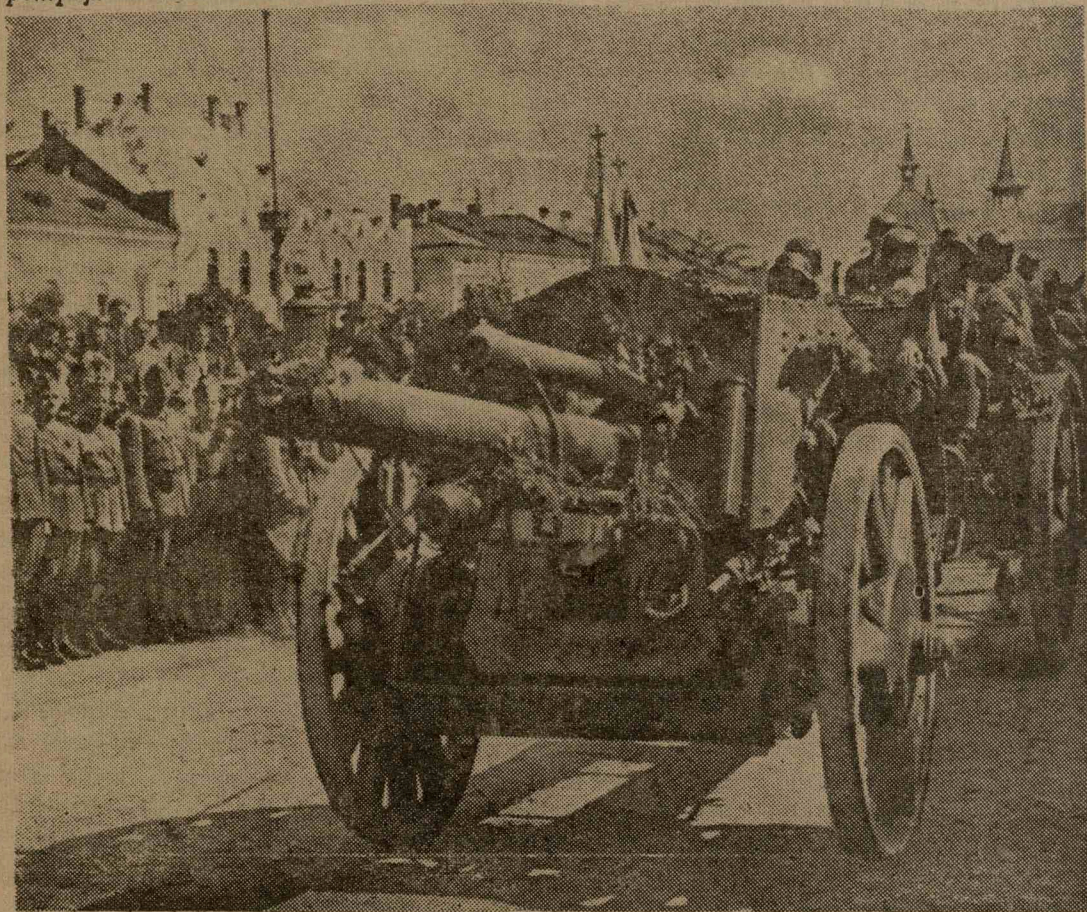
A Kormányzó Ur Nagyváradon.

Magyarország kormányzója Nagyváradon a magyar csapatokkal egyidejűleg, legendáshírű fehér lován vonult be. Nagyvárad magyarsága lelkes ünneplésben részesítette a Főméltóságú Urat. Amerre elhaladt az út virágokkal volt teleszórva és az útvonalon levő házak a magyar nemzeti színek gyönyörű pompájában tündököltek.

London bombázása.

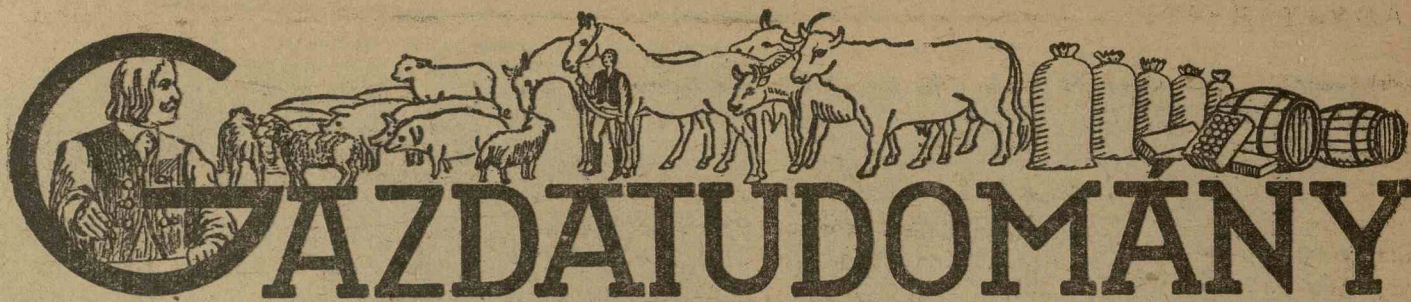
A német repülőek borzalmas erejű támadása az angol Birodalom fővárosának lakosságát állandó rettegésben tartja. A sorozatos támadások következtében London egyes negyedei romhalmazzá változtak. Képünkön a Temze folyó partján levő raktárak és kikötő berendezések bombázását mutatjuk be.

Ágyuink nem papírból vannak . . .

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök Dés városát, mint szülőhelyét üdvözölte. Beszédéből a következő szavakat emeljük ki:

— Hűséges, dolgozó, az állameszmébe beilleszkedő nemzetiségek támogató barátságunkat élvezik. De ki kell jelentenem: ágyuink nem papírból vannak! A szép percek után most az alkotó munka következik!

Mire kell vigyázni az állatok takarmányozásánál?

Lapunk előző számában általában ismertettük a takarmányokat és takarékoskodásra hívtuk fel olvasóink figyelmét. Mai számunkban a takarmányok vegyi összetételével és a takarmányok összetételének az állatok egészségi állapotára és fejlődésére gyakorolt hatásával foglalkozunk.

Allattenyésztésünk jövedelmezősége attól függ, hogy milyen olcsón és milyen jól tudjuk állatainkat takarmányozni. Minden gazdának elsősorban, ha olcsón akar takarmányozni, arra kell törekednie, hogy a szükséges takarmányokat saját gazdasága állja ki, továbbá minden takarmányt olyan állatokkal etessen fel, amelyek azt legjobban értékesítik. Így tehát ismernie kell, hogy melyik takarmány kb. mit tartalmaz nagyobb mennyiségben, hogy hasznosan tudja azt felhasználni.

Elsősorban is minden takarmány két főcsoportból áll, u. m.: vízből és száraz anyagból. Minél több vizet tartalmaz egy takarmány, annál kisebb a táplálórésze és annál nehezebben tartható el. De a vízben bővelkedő takarmányoknak az az előnyük, hogy igen jó étrendi hatásuk van és a tápanyagok oldott állapotban vannak jelen, így könnyen emészthetők. Sokat fiatal állatoknak nem jó adni belőle, mert nagy hasat eredményez és igen elpuhítja az állatokat.

Száraz anyagtól függ, hogy egy takarmányból mennyit tud egy állat megenni. 7—17 kg. szárazanyagot képes egy 500 kg-os állat felvenni, ami kb. 20—25 kg. szénának és 1/2 80 kg. zöld takarmánynak felel meg.

A *szerves anyagokat* két csoportra osszuk, u. m.: *nitrogéntartalmu* és *nitrogénmentes* csoportra. Nitrogéntartalmu anyagok a *fehérjék* és *amidok*. Fehérjék hivatása az életfenntartás, izmok előállítás, vemhes állatoknál magzatképzés és szoptató állatoknál a tejképzés. *Fehérjetartalmu* takarmányokat igényelnek a fiatal állatok, különösen egy éves korig. Ilyen takarmányok a jó legelő füve, jó rétiszéna, lucerna, lóhere, baltacim, szarvaskerep, olajpogácsák és a különböző tejtermékek. Legtöbb takarmány kevés fehérjét tartalmaz, ezért a fehérje a legértékesebb és legdrágább része a takarmánynak. Ezért sokat nem szabad belőle adni, mert nemcsak drága, hanem nehezen emészthető és megbetegíti az állatot. Egy 500 kg. állatnak kb. napi 250—300 gramm fehérjére van szüksége.

Az *amid* vagy még nem fehérje, vagy már nem fehérje. Sok van a zöldtakarmányokban, gyök- és gumósokban. Ha ezeket etetjük, sokkal kevesebb fehérjét igényelnek az állatok. Tehát fehérje megtakarító hatásuk van.

A *nitrogénmentes* anyagokból csak a nitrogén hiányzik. Ide soroljuk a szénhidrátokat, a keményítőt és cukrot, továbbá a zsirokat és a nyersrostot is. Hivatásuk az erő és zsírtermelés fenntartása. Gazdagok ezekben a gabonamagvak, répa, burgonya, csalamádé. Ilyen takarmányokat igényelnek az igás és hizó állatok. Legelősebb és leggazdaságosabb hizlalás és igazán ilyen takarmányokkal lehet, különösen a keményítőt tartalmazó takarmányok hizlalnak. (100 rész keményítőből 25 rész zsír lesz.) Egy 500 kg-os állatnak 2.50—3.00 kgr. keményítőre van szüksége.

A *zsirok* hivatása a zsírtermelés és a tejjel kiadott zsirok pótlása. Ilyen takarmányok az olajos magvak és pogácsák. Egy 500 kg-os állatnak egy fél kgr. zsírnál többet tartalmazó takarmányt nem szabad adni, mert az állatot megbetegíti.

Nyersrost hivatása a jóllakottság érzése, vagyis, hogy kitöltse az állat gyomrát és ne érezze az állat éhesnek magát. Sok a nyersrost a szalmákban és rossz szénákban.

A vitaminoknak nincs ugyan tápláló hatásuk, de ha hiányoznak a takarmányokból, az állat megbetegszik és elpusztul. Vitamin nélkül megszűnik az anyagcsere. Többé-kevésbé takarmányainkból inkább a D-vitamin szokott hiányozni, amit pótolni kell, különösen fiatal állatoknál, hol ha hiányzik, *angolkóros* lesz az állat és idősebb állatoknál *csontlággyulást* okoz.

Szervetlen anyagok, vagyis a sók, nemesak ízlet adnak a takarmánynak, de az állati szervezetnek nélkülözhetetlenül szükségesek. Ilyenek péld. a mész, foszfor, kálium és nátrium stb. sók. Ha ezek hiányoznak a takarmányokból, föltétlen pótolni kell, mert nagy bajokat okoznak. Pld. a mézcsó hiánya idézi elő a fiatal állatoknál az *angolkórt* és időseknél a *csontlággyulást*, akárcsak a D-vitamin hiánya. Különösen kell pótolni vemhes és tejelő állatoknál mindezeket takarmánymész vagy iszapolt kréta alakjában. Minden kiló abrakkal 1—2 dgrmot számítva. Kereskedésekben *Futor*, *Nutrol* név alatt hozzák forgalomba.

Finta Domokos.

Védekezzünk a gabonaszizsik ellen!

A gabonaszizsik újabb nemzedéke szeptemberben jelenik meg, hogy petéit a gabonaszemekre lerakja. A bogarat peterakásában a gyakori átlapátolással zavarhatjuk meg. Ha pedig már a gabona megzsizsikesegett, úgy azt úgy tisztíthatjuk meg a kártevőtől, hogy olyan szövetű rostán rostáljuk meg, amelyen a zsiszik áthull, de a gabona nem. A munka közben vigyázni kell arra, hogy a zsiszik a megrostált gabonába vissza ne huzodjék. Természetesen a kirostált zsisziket el kell pusztítani. Azonban a leggondosabb munka mellett is mindig marad vissza még zsiszik a megrostált gabonában. Ezekről is meg kell a gabonát tisztítani. A gabonát garmadába rakjuk és rongyokkal, zsákokkal, juhbőrös bundával betakarjuk, hogy a zavarás folytán menekülő zsiszik idehuzódjék be. Különösen a garmadának a fallal érintkező részét takarjuk be jól. Hét-nyolc óra múlva a takarókat óvatosan kivesszük a magtárból és alkalmas helyen kirázzuk, azután összeseperjük a zsiszikeket és megöljük. A garmada átlapátolása után újra végezzük a műveletet és megismételjük annyiszor, míg a gabonánk teljesen meg nem tisztul. A tiszta gabona azután hetenként egyszer átlapátolandó.

Most kell beszerezni a korai krumpli vetőgumóját.

A korai krumpli vetőgumót még az ősszel kell beszerezni, ha azt akarjuk, hogy korai termésünk is legyen. Hiába vetjük ugyanis a korai fajtákat előcsiráztatás nélkül kiszedve a hideg veremből, azok nem fognak korán hajtani és nem fognak olyan korán teremni, mint ahogyan számítottuk. Ellenben, hogyha a krumpli kéznél van, módunkban van azt már február végétől kezdve előcsiráztatni. A csirásan kirakott korai krumpli valóban korai eredméllyel is fog megörvendeztetni bennünket. Ha azonban a vetőgumó beszerzését tavaszra halasztjuk, úgy egyrészt a korai fajták ki is fogyhatnak. Azok ugyanis igen kapósak, másrészt a fagyos időjárás miatt nem kaphatjuk meg idejére a vetőgumót, tehát nem csiráztathatjuk kellő időben.

Mit kell tudni a szilvalevelek piros foltosságáról?

A szilvalevelek piros foltossága az ideai csapadékos nyáron nagyon sokgyümölcsösben megjelent. Különösen olyanokban, ahol a szilvafák nagyon sűrűn állnak és lombozatuk is túlsűrű. A levélfolt-betegséget okozó élősködő gomba, különösen a sűrű állású és lombozatú fák között megszorult meleg, páratelt levegőben tenyészik jól. Ne feledkezzünk meg tehát e betegség ellen is védekezni. Lombhulláskor az összes beteg leveleket gyűjtjük össze és égessük el s a téli védekezési munkához csak annak megtörténte után fogjunk.

Hogyan szaporítjuk a tormát?

A kereskedelemben a 30—35 centiméter hosszú, sima, egyenes és vastag tormának van jó ára. Tehát ilyen tormadugványokra van szükségünk, ha új tormatermőtelepet szándékozunk létesíteni. Ha a dugványokat magunk kívánjuk szaporítani, azt a következő módon kell végeznünk: Hüvelykujjnyi vastag tormagyökert 8—10 centiméter hosszúságra feldarabolunk s a gyökérdarabokat jómínőségű, megfordított termőföldre tavasszal vagy ősszel elültetjük. Mégpedig úgy, hogy a sorokat 60 centiméter távolságra kijelöljük s azután 40 centiméter mély gödröcskét ásunk és a fenekére egy gyökérdarabot lefektetünk úgy, hogy a felső vége kissé magasabban álljon. Homoktalajon ültetőfuróval is lerakhatjuk a gyökereket. Majd a gyökereket 12—15 centiméter földdel letakarjuk és ha lehetséges, megöntözzük, végül pedig a gödröt beföldeljük. Ezekből a gyökerekből őszig több gyökérhajtás nő ki a földből, de júliusban kibontva a töveket, csak 2—3 hajtást hagyunk meg. Novemberben ezeket a hajtásokat töben lemetszük és mindjárt, vagy pedig korán tavasszal végleges termőhelyükre ültetjük. Ha még több dugványt szándékozunk szaporítani, a szaporítótelepet 1—2 évig még megfartjuk, ellenkező esetben pedig az anyagyökereket felszedjük. Házi szükségletre az említett módon állandó tormatelepet is létesíthetünk.

Összeegyeztetik az Erdélyben levő árakat az anyaország áraival.

A magyar kormány a gazdasági élet biztos menetének biztosítása érdekében a Magyarországhoz visszatartott részekén szigorú árelőnértéket vezetett be és összeegyezteti az erdélyi árakat az anyaországban érvényes árakkal. A nagyjelentőségű munkának élén állami kormánybiztos áll.

Nagy szárazság van a déli félgömbön.

A déli félgömbön rendkívül száraz időjárás uralkodik. Ausztráliában a szárazság miatt a terméskilátások nagyon rosszak. Délamerikában a szárazság miatt szintén gyenge termés várható. Délamerika az európai piacokra nem fog semmi gabonát szállítani, mert megtiltották a gabonakivitelt.

A búza ára.

A búza ára mázsánként 23 pengő körül van.

Gabonahiány van Jugoszláviában.

Jugoszláviában nagyon rossz volt idén a buzatermés. A hiány pótlására tízezer koesi külföldi búzát akarnak Jugoszlávia számára vásárolni. Jugoszláviában a búza ára mázsánként 40 pengőnek felel meg.

Hatósági árak Kolozsváron.

Az árelőnértéző kormánybiztos Kolozsváron hatóságilag megállapította a legfontosabb közszükségleti cikkek árát. Az árak a következők: Az élősértés rögzített ára 120 kg.-ig 1,47 P. (44 lej), 120 kg.-on felül 1,54 P. (6 lej), 160 kg.-on felül 1,60 P. (16 lej). Sertéskaraj rögzített ára 2,20 P. (66 lej), comb és lapocka 1,80 P. (54 lej), bőrös sertéshus 1,92 P. (58 lej), hárj 2,26 P. (69 lej), szalonna bőrrel 2 P. (60 lej), szalonna bőrmentesen 2,06 P. (62 lej), olvasztott zsír 2,20 P. (66 lej). A nullás liszt nagybani árát 18 lejben állapították meg, az egységes lisztét pedig 11 lejben.

Ezeket az árakat rendeleti uton léptetik életbe s kifüggesztik azokat, de az érdekeltek már kötelezték magukat arra, hogy azonnal a megállapított árakat fogják alkalmazni.

Mulattató.

HOZSANNA! HOZSANNA!

*Van izzóbb csillaga a csillagos égnek,
mint amilyen izzón ma szemünk égne?!
Csilloghat napsugár ragyogóbban, szebben,
mint ahogy szívünkben ma az öröm rebben?!
Volt valaha álom, mely valóra válva,
nagyobb gyönyört adott, mint e húsz év álma?
Volt találkozás anyának fiával,
örömkönnyebe fulóbb, dicsőbb glóriával,
két évtized által megszentelt imával,
mint milyen a mienk ma Magyarországgal?!*

*Oh nem, nem volt soha! A súlyos igából
felszabadult lelkünk mámoros a mától,
a sok búbánattól sápadttá lett arcunk
kipirult újra! Virágokat tartunk
bilincstört kezünkben és úgy dobjuk rátok,
szép magyar honvédek, szép magyar huszárok,
mint virágvasárnap dobták Messiásra
a vérigkínzottak! Hozsánna! Hozsánna!
Aldja meg az Isten mind a két kezével
a legelső magyart az ő hős népével!*

*Hozsánna! Hozsánna!...Jaj! Sójajok szállnak
az ünnepi zajba, bús, szomorú árnyak!
Panaszos szemünkben sír, zokog a bánat,
hogy nem örülhetnek ők is e szent mának,
hogy az árvaságuk árva lett a mával,
nem találkozhatnak az édesanyával.
...Hogy éget a könnyük! Jaj, hogy fáj a bójuk!
Mivel bátorítsuk? Mivel vigasztaljuk?
Magyarok Istene! Térdre hullva kérünk,
hogy a síró Erdélyt is add vissza nekünk!*

Koncz Béla.

Történetek.

1. Mesék a katonáról.

Az obsitos katonáról szól az egyik mese, aki úgy elöregedett, hogy már alig bírta a szolgálatot. Nosza, szabadságot kér a királytól, meg egy kevés utiköltséget. Három krajeár utravalót ad neki a király. Aztán találkozik a koldusruhába öltözött Krisztussal és Szent Péterrel. Nekik adja azt a három krajeárt is. Ezt a jószívűségét megakarja jutalmazni Krisztus s igéri, hogy három kívánságát teljesíteni fogja. Az obsitos első kívánsága egy pipa. De olyan pipa, melyből sohasem fogy ki a jó verpeléti dohány. Második kívánsága egy olyan tucat kártya, hogy mindig ő nyerjen; a harmadik egy olyan zsák, melynek csak azt kell mondani: szorítsd, zsákom! s befogja, ha kell, az egész világot.

Krisztus teljesíti mind a három kívánságot, az

obsitos tovább megy s egy királynak a városába ér. Ott az a hír fogadja, hogy az őrszobából minden éjjel eltűnik a királynak egy katonája. Egyszeribe jelentkezik, hogy ő majd segít a bajon. Nem kell semmi ajándék, csak adjon neki a király éjszakára 12 hordó bort, 12 hordó pálinkát s 12 szál gyertyát. Hogyne adott volna! Az obsitos beül az őrszobába, csapra üti a hordókat, meggyújtja a 12 szál gyertyát, eléveszi a kártyát, játszani kezd s mintha más is ülne az asztalnál, mondogatja: Tromfot, János! Egyél, igyál, János! Amint így mulatja magát, megszólal valaki a padlásról: Huzódj félrébb, János, mert rád esem.

— Dehogy huzódom. Jobb, ha ideüsz mellém s kártyázol velem.

Abban a pillanatban leesik két láb. Az obsitos meg sem rezzen, felszól a padlásra: Két lábbal nem tudok kártyázni.

Erre leesik egy derék egyenesen a lábra.

— Fejetlen emberrel nem tudok játszani, mondja az obsitos.

Leesett a fej is. Ott állott előtte az ördög.

Ez sem hozta ki a sodrából. Közömbösen veti oda az ördögnek: Ül le, komám, igyál s kártyázzál velem.

Abban a pillanatban megnyílt a padlás s csakúgy potyogtak le az ördögök. Szerte akarták szaggatni az obsitost, de ő csak szólt a zsáknak: szorítsd, zsákom! s az ördögöket mind betolta a zsákba, aztán a zsák száját bekötötte, ő maga lefeküdt a priccsre s reggelig aludott, mint a bunda. Másnap 24 katonát kért a királytól s addig verette a zsákot, míg az ördögök irást nem adtak a királynak, hogy többet az őrszobának feléje sem néznek. A király meg akarja ajándékozni az obsitost, de az nem fogadja el. Minek neki a pénz, mikor neki olyan pipája van, hogy abból schasem fogy ki a dohány? S olyan kártyája van, mellyel mindig nyer?

2. A király pénze.

A magyar katona becsületérzése, királya iránt való hűségére igen szép világot vet egy másik mesénk. A szegény legény egy kis gyertyát s egy vérrel harmatozó fűvet örökölt az apjától. A gyertyának az a csudaereje, hogy ha meggyújtja, minden jelenlévő elalszik rajta kívül, a fű pedig minden zárat kinyit. A legény főlcsap katonának. Annyi a pénze, hogy azt sem tudja hová tegye. Varázseszközeivel szerzi a pénzt. A királynak feltűnik a katona gazdagsága. Koldusruhába öltözik s úgy állítja meg a katonát, ki közben kapitányi rangra emelkedett.

— Kapitány uram, adjon abból, amit Isten adott, könyörgött a koldus.

— Ejnye, öreg, szólt a kapitány, most nincs pénz nálam, de jöjjön este, majd akkor adok.

A koldus el is ment hozzá. Aztán késő este, mikor aludott már a város népe, elindultak ketten. Egy bolt előtt megáll a kapitány, a vérrel harmatozó fűvel kinyitja, bemennek s a kis gyertya világánál, ami pénzt talált, három csomóba rakja.

— No öreg, mondja a kapitány, az egyik csomó a tőke, azt ne bántuk. Ez a másik a becsületes nyereség, ezt se bántuk. A harmadik csomó: a csalás. Ezt tegye kend a szüre ujjába.

Igy járják végig az összes boltokat s mindenütt megcsinálja az igazságos osztást. Most a királykoldus nagy próbára akarja tenni a katonát. Azt mondja: — Hej, vitéz uram, szeretném meglátni a király kincses kamráját is! — Jól van öreg, mondja ez, — megnézhetjük, hanem azt előre megmondom, hogy onnét egy krajcárt sem a szabad elhozni, mert a királynak kell a pénz katonára, lóra, fegyverre s mindenre.

Bemennek a kincses kamrába, sorra járják a szobákat, tele volt valamennyi pénzes kádakkal. Réz-

pénz, ezüst, arany annyi, hogy a szemük káprázott bele.

Most jön az igazi próba. A kold is szüre alatt be-bemarkolt egy kádba. De a katona sem vette tréfára: úgy pofon vágta a koldust, hogy karikát hányt a szeme.

— Ilyen-olyan teremtette, nem megmondtam, hogy a király pénzéhez nem szabad nyulni? Viszszategye kend mind egy krajcárig.

Másnap reggel hivatja a király a katonát s mondja neki: — nagy huncut vagy, fiam, de van benned becsület, mert félted a király pénzét. Reád bízom az egész kincstáramat. Te légy annak őriző csősze.

APRÓSÁGOK TUDOMÁK

Hány élő nyelv van a világon?

Az élő nyelvek száma az egész világon, a nyelvtudomány mai megállapítása szerint: 860, nem számítva a nyelvjárásokat, amelyeknek száma ötezer körül van. A nyelveknek csaknem a fele, 417 a Csendes-óceán és az Indiai-óceán szigeteire esik. Ázsiában 123, Amerikában 117 különböző nyelvet beszélnek az emberek. Európában a nyelvek száma 89.

Hol termelik a legtöbb illatszert?

A legtöbb illatszert a franciaországi Grasse városka környékén állítják elő. Harminchét illatszer-gyár dolgozza fel a különböző virágokat illatszer nyerése céljából. A városka környékén ötvenezer holdon termelnek virágot. A virágmezőkről évente kétmillió kilógramm narancsvirágot, másfélmillió kilógramm rózsát, ugyanannyi jázmin és többszáz ezer kilógramm egyéb virágot dolgoznak fel.

Keleti népek szaporasága.

Kína népességének évi szaporodása 4—5 millió lélek. Minthogy Kína lakossága közel 500 millió, tekintetbe véve az évi szaporulatot, 50 év alatt Kína lakosságának száma eléri az ezermilliót. Japán lakossága egy év alatt egymillió fő-

vel szaporodik. A sokat emlegetett „sárga veszedelemre“ ezek a számok meggyőzően mutatnak rá.

Óriási krumpli.

A dániai Aponrade községben óriási krumpli termett. A krumpli súlya 1 és egynegyed kiló. Ekkora krumpli még nem termett Dániában. Az eddigi legnagyobb krumpli súlya nem volt éppen 1 kiló.

A rádió segítségével oktatják a finn tanulókat.

A finn-orosz háború következtében Finnországban nagyon sok iskolaépület elpusztult. Ezeknek következtében a finn gyermekek oktatása csak a legnagyobb nehézséggel történik. A közoktatásügyi miniszter intézkedésére a tanulók számára az előadásokat a rádió útján közvetítik. Az előadások anyagát kivonatossan az újságok is közlik. Ilyen módon sikerülni fog azokat a károkat kiküszöbölni, amelyek a finn-orosz háború következtében Finnország művelődését veszélyeztették.

A magyar szó hatása.

Gróf Haller Ferenc, aki ifju korában a császári seregben szolgált mint tiszt, az Alföldön falusi székelyen vitette magát a szomszéd állomásig.

A kocsis keresztülkasul hajtott kátyukon, gödrökön.

A gróf a kínokat sokáig esendesen tűrte, de amikor egyszer a székely felette mély kátyuba zökkent és a gróf szinte kipottyant, elkiáltotta magát:

— Teremtette, vigyázzon kend!

— Ejnye!... adta! És nem szolt előbb, hogy magyar ember, mondta szemrehányóan a kocsis. — Ha ezt tudom, ülést csinállok, meg nem is hajtottam volna úgy vaktába neki minden gödörnek, kátyunak. Várjon az ur, majd megigazítom az ülést. Ugy fog ülni, mint a püspök a nagy misén.

Hasonlat.

Káplár: Hallja, Molnár, maga ma-holnap olyan sovány lesz, mint egy bizlalt cérnaszál.

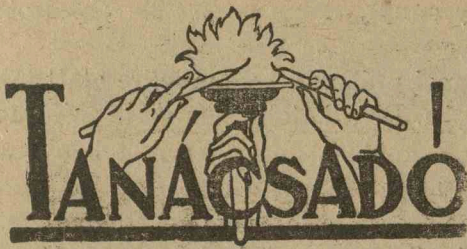
ERDÉLY LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI
ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZOGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT
INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

KOLOZSVÁR
BRASSAI-UCCA 5. SZÁM.

Előfizetési díja
egész évre csak
80⁰- lej.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

O. K. A beküldött gyümölcsökön a vankospenezs betegség jelenlétét állapítottuk meg. Most ősszel legfontosabb teendő a romlott gyümölcsösszegyűjtése és elégetése s a száraz ágak levágása. A vankospenezs ugyanis ezek útján terjed tovább. Természetes nem szabad megfélekednie a téli permetezések elvégzéséről. Figyelmeztetjük „Tanuld meg” rovatunk cikkére.

L. I. A tarackot szántással irtani nem lehet. A tarack természete éppen az, hogy földalatti szára darabokra metszve újra gyökeret ver, rügyéből hajtás fakad és minden egyes darab új növény lesz. A szántással a gyökereket megszagatjuk, azaz szétrombol-

juk, vagyis a tarackot még szaporítjuk. Szántáskor, amennyire lehet, a tarackot szedni kell, fogas boronával legalább a szántás tetejéről összeszedjük és halomra rakva elégetjük, mert különben még összerakva is megél. Alaposan ásás közben lehet irtani, amikor a tarackgyökereket leggondosabban kiszedjük. 50–60 centiméter mély forgatás alól is előtör a tarack. Igaz, hogy nem mindjárt, hanem csak az első év vége felé, de aztán éppen úgy elszaporodik, mint annakelőtte. Legbiztosabb irtása a befojtás, amikor tehát oly gyakran kapálunk, jobbanmondva saraboljuk a földet, hogy a tarack nem tud kihajtani és befulladás. Ez persze sok munka és nagy kiadás, ilyet csak kis kertben lehet megtenni. Nagyobb területeken árnyékolással irtjuk. Különösen a kender az, amelyik a tarackot meghuzza. A tarack a friss trágyázást nem szereti. A sűrű vetésben a tarack lemarad, a kenderrel a növést nem bírja és elsorvad. Különben a tarack főként a homoktalajok növénye, de nagyon szereti a kapált földeket, munkált földeket és ilyen helyen a kötöttebb talajban is jól érzi magát. Nemcsak a kerti palántáknak, hanem még a fáknek is nagy ellensége, különösen az őszibarackosokban tesz komoly kárt.

L. I. A kazánkövet valamilyen sávvá kell eltávolítani. Alkalmassá erre a hígított sósav. Az ecetes vízzel való kifőzés is használni szokott. Különben kereskedésben lehet megfelelő szereket vásárolni.

N. F. A fajélesztő beszerzése ügyben forduljon a budapesti ampelológiai intézethez. Budapest, II. kerület, Herman Ottó ut 15 szám. Kérését a szüret előtt legalább kéthétrel küldje be.

Z. F. A bor meggyulósodása több okra vezethető vissza. Így például az ujbort nem érjed ki tökéletesen és ennek folytán a visszamaradt cukor újra erjedésbe hozza a bort, mely nyálkás erjedésbe megy át. Vagy az ujbort nem volt rendesen lefejtve, hanem seprőjén állott, végül pedig, ha szüretkor sok volt a rothadt szőlő és azt nem szüretelték külön az egészségestől, hanem azzal együtt dolgozták fel. A nyulósodás magában véve nem veszedelmes borbetegség, azonban könnyen azzá válhatik, amennyiben még más betegségek szegődnek hozzá. Ha a nyulósodáson kívül a bornak más baja nincs, úgy minden hektóliter borhoz 20–30 gramm vegyileg tisztított, borkezelési célokra alkalmas cersavat teszünk, mellyel a nyulós bort megderítjük. A cersavval való derítés általában ismeretes a szőlősgazdák előtt, csak azt említjük meg, hogy mentől jobban összekeveredik a cersav a borral, annál jobb lesz annak a hatása. A nyulóság ellen rendesen az is elég, ha a bort jól összerázzuk. Derítés után 15–20 napra a bor megtisztul, nyálkás részei leüllednek, ekkor aztán egy gyengén kénezett hordóba átfektjük és midőn ülledeket már nem rak le, megjavítottnak tekinthető. Ellenkező esetben ismét derítés szükséges.

L. M. Belgrád a történelem folyamán többször volt magyar kézen. Legelőször 1070 tájékán került magyar uralom alá. Legtovább a Hunyadiak alatt volt a magyaroké, 65 esztendeig.

I. S. Az adókat további intézkedésig azon az alapon kell fizetni, ahogyan azt a román állam kivetette. Hír szerint január 1-én új adókiivetés lesz és ekkor szabják meg az új adókat.

Tapasztalt és tanult gazda termését meg szaporozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarzó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lejt, a bolti ár egyébként 90 lejt. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezék mindenki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN KOLOZSVÁR, BRASSALUCCA 5. SZÁM ALATT.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

H. Z. Hidalmás. Ifj. Sz. M. Gyam. H. I. Kolozsborsa. T. Cs. I. Kisbács. P. A. Gyergyóremete.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Felkérjük azon előfizetőinket, akiknek a postahivataluk megváltozott, valamint eddig az utcá címeik román nyelven voltak és a lapot is így küldtük el, szíveskedjenek kiadóhivatalunkkal közölni, utódiának magyar elnevezését, valamint az esetleg megváltozott postahivatalát is. Az esetleges címváltozásoknál szíveskedjenek ne csak az új, hanem a régi címet is közölni, hogy a lapot pontosan küldhessük, illetve megfelelően javíthassuk át a címet. Ugyanis a helyzet az, hogyha a régi címet nem közlik, megtörténhetik, hogy hasonló nevek miatt, nem a megfelelő címet, hanem egy mászt javítunk ki és ez félreértésekre adhat okot.

Közöljük továbbá előfizetőinkkel, hogy Török István megbízottunk meg-

kezdte munkáját Kolozs- és Szolnok-Doboka-megyékben, és kérjük a hátrálékosokat, hogy szíveskedjenek a díjat megbízottunknak kifizetni. Rövidesen sor kerül Szilágymegyére is. Felesleges hangsúlyoznunk, hogy a rendkívül gyenge nyári hónapok után az utóbbi hetekben még kevésbé folyt be díj hozánk a történelmi események miatt s ezért feltétlenül szükséges, hogy az előfizetők a hátrálék kifizetését ne halogassák, hanem ha megbízottunk megjelenik községükben, fizessék ki a feltüntetett díjat.

Nagy János Fugyivásárhely. Cikkében kifejtett bírálatát teljesen elfogadjuk. Ezeket a gondolatokat ma még nem lehet hangoztatni, de a helyzetet figyeljük és a tapasztalatokat a magunk körében érvényesítjük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: L. D. Szucság 150, T. M. Kisbács 150, T. Cs. I. Kisbács 50, Özv. G. J-né Balavásár 75, K. P. Balavásár 75, J. B. Bodola 75, M. A. Bodola 75, (r. N. S. Bodola 75, Br. H. P. Kolozsvár 75, H. I. Kide 75, P. Gy. Szentháromság 75, H. I. Kide 75, P. Gy. Szentháromság 75, Özv. Sz. G-né Kolozsvár 150, T. I. Kolozsvár 257, P. F. Vajdakamarás 150,

Sz. J. Telekfarka 150, D. Gy. Kalotaszentkirály 150, ifj. B. G. Gyalu 75, B. J. Gyalu 75, K. T. J. Magyarvista 150, P. J. Magyarország 150 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Úgyis az érdeklődésre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Ügyvédi irodáját a határon kívül rekedt Nagysármásról Kolozsvárra, Deák Ferenc uca 22. alá költöztette Mocsai Károly dr.

Budapesten, első kerületben 20 hold tehenészettel, élő- és holt felszereléssel bérbeadó. — Ajánlatok — Biztosítékkal 99 — jeligére kiadóra.

Tanuld meg!

Hogyan ápoljuk a haját?

A haj ápolásának egyetlen okszerű módja a gondos fésülködés. Közben a kócos részeket türelmesen kell kibontani, a tépést kerülni kell. Hajbulla elhárítására a fej bőrt tisztán kell tartani, tehát időről-időre szappannal kell mosni, néha-néha helyes tiszta (nem denaturált) borszeszszel megáztatni. Legalább is hetenkint a fejbőr kemény kefe segítségével szappanos vízzel megmosandó és utána puha kendővel gondosan megszáritandó. Sűrűbbé a haj csak annyiban válhatik, hogy egyes szárai a gondos bánás folytán tovább élnek, nem hullanak, de valójában sűrűbbé nem lehet tenni. Minden embernek bizonyos számú hajszála van, egyiknek több, másinak kevesebb, ez a szám az életen át nem szaporodhat, úgynevezett hajnövesztő kenőcsökkel sem lehet szaporítani. A nyírás nem teszi sűrűbbé, csak durvabbá a haját. A hajnövesztő, — erősítő — göndorító, jéstő titkos szerek mind haszontalanok és ártalmasok, ke-

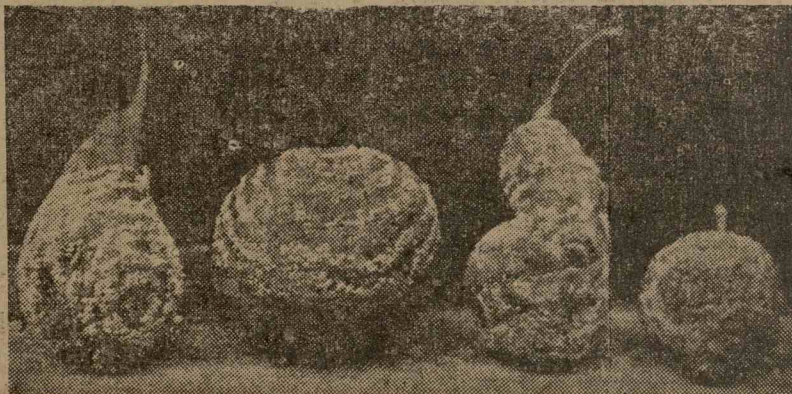
rülendők. A hajkenő olajok vagy zsirok szintén kerülendőek vagy csak igen mérsékelten használandók. Ezek használata esetén a fejbőr tisztántartására még nagyobb gondot kell fordítani.

Veszedelemes gyom a pásztortáska.

A pásztortáska a legáltalánosabban elterjedt gyomnövény. Utak mentén, árkok szélén, a mezőn és a konyhakertben igen sok pásztortáska nő. A pásztortáska a legveszedelmesebb egynyári növények közé tartozik. Nagyon sok magot érlel és így rendkívül szapora. Egyetlen tő pásztortáska egy évben 64 ezer magot terem. Más veszedelem is származik a pásztortáskától. Ugyanis nagyon sok lisztharthat és gombabetegség gazdanövénye. Ha tehát a művelési növények között megtűrjük, ezzel valóságos ellen-séget engedünk be a kertbe és a mezőre, mert a pásztortáska mindenféle betegség terjedésének lehet az elindítója. Ezért tehát minden lehető módon irtani és pusztítani kell a pásztortáskát!

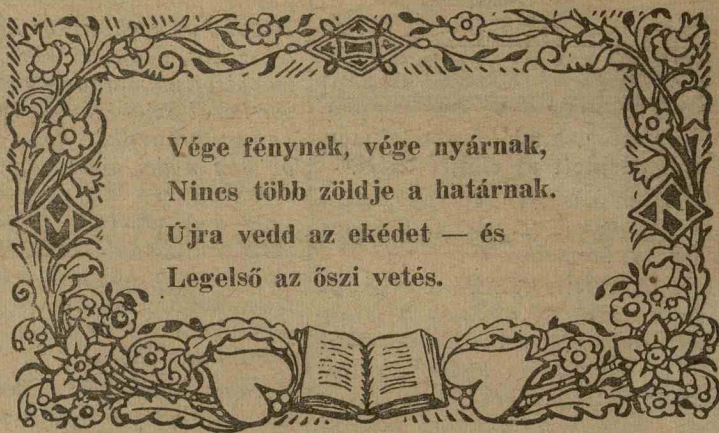
A gondatlan kertész romlott gyümölcsöt szüretel.

A kép minden szónál jobban kifejezi, hogy milyen káros és pusztító hatást fejt ki a vánkospénész, ha a gyümölcsösben nem permetezzünk rendszeresen. Az idei nedves és hűvös nyár nagyon kedvezett a betegség fejlődésének. Legyen ez figyelmeztető számunkra, hogy a gyümölcsfák védelmét már most ősszel kezdjük meg és télen át is folytassuk.

A címzés helye:

Dr. BABOCSI ERNŐ urnak
tanár
KOLozsvár
Erzsébet ut 6

Vége fénynek, vége nyárnak,
Nincs több zöldje a határnak.
Újra vedd az ekédet — és
Legelső az őszi vetés.

Tintafoltok eltávolítása gyapjuszőnyegből.

Tintafoltok eltávolítása gyapju-szőnyegből. biztosan sikerül anélkül, hogy a foltok nyoma megmaradna, különösen addig, míg a tinta nedves. Legelőször a szövetbe még behatolt összes tintát itatóspapírral, vagy vattával óvatosan felszívjuk. Azután egy kevés édes tejet csepegtetünk a tintafoltra, és egy kis darab tiszta vattával ezt is felszívjuk. Ezt az eljárást két-háromszor, mindig friss tejjel és tiszta vattával kell megismételni. Végül tiszta szappanforrázattal ki kell mosni a foltot és egy tiszta ruhával szárazra kell dörzsölni. Ha a tintafolt régibb és be van száradva, akkor a tejnek hosszabb ideig kell rajta maradnia.

Vigyázz magadra!

Földmunka után mossuk meg a kezünket!

A bélgiliszta petéi a földben találhatók. Ezért a bélgiliszta főképpen olyan embereknél található, akik földdel bántak és a tisztaságra nem ügyelnek. A bélgiliszta rendkívül szaporos. 30—40 centiméter hosszú, nősténye 30—40 millió petét is rak a földbe. Ez magyarázza meg, hogy olyan gyakori betegség különösen falusi gyermekek körében. A falusi gyermekeknek átlag fele gilisztás. A városi gyermekek közül csak minden huszadiknak van gilisztája.

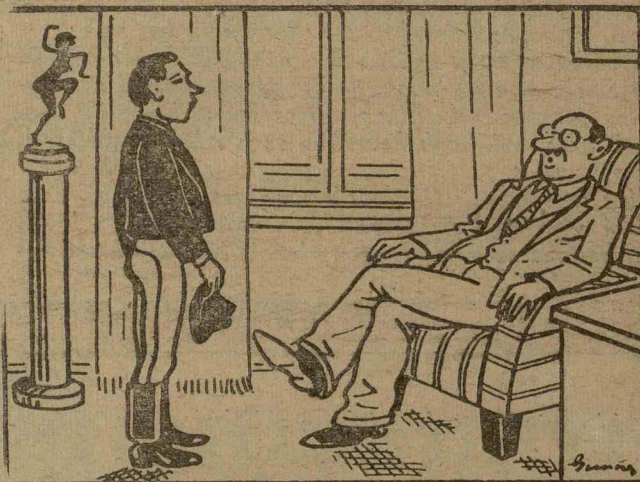
Vigyázzunk a mérges gombákra!

Az esős időjárás következtében nagyon sok gomba van az erdőn és mezőn. Már is több gombamérgezési esetről írtak az újságok. Figyelmeztetjük tehát olvasóinkat, hogy csakis olyan gombát szedjenek és készítsenek el étkezés céljára, amelyikről feltétlenül tudják, hogy nem mérges. Nagyon kell vigyázni a gombaszedésnél arra is, hogy mérges gomba ne kerüljön az ehető gombák közé, mert egyetlen gomba az egész ételt halálosan mérgezővé teheti.

Orrvérzés ellen.

Tegyünk hideg borogatást a fejre és a nyakra. Vagy szippantsunk forró vizet az orrlyukba. Vagy: tömjük be az orrlyukat karbolyos vattával. Néha az orr összehúzóásával is megakadályozhatjuk a vérzést. Az orrot kifújni vérzés esetén nem szabad. Ha a vérzés nem szűnik, okvetlen orvost kell hívni.

Ki a jó hivatalnok?

A szolga beállít a főnökéhez.

— Kérem, főnök úr, meg tetszett igérni a fizetésjavítást.

— Igen, de csak úgy, ha meg vagyok elégedve magával.

— Na és talán nincs megelégedve?

— Hát hogy lennék, mikor fizetésemelést kér.